

Barcelonasocial

**Consell Municipal de Benestar Social
Síntesi de l'Informe participatiu
2008-2009**

Índex

Introducció	3
Organització	4
Activitat	6
Composició del Consell Municipal de Benestar Social	7

Propostes dels grups de treball

Acció comunitària	11
Dona	14
Drogodependències	17
Famílies	21
Gent gran	25
Infància	30
Pobresa	35
Salut	38
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)	44

Document de síntesi presentat al Plenari del
Consell Municipal de Benestar Social
el 30 de setembre de 2009.

El document íntegre, que inclou el balanç
de les actuacions, es pot trobar a
www.bcn.cat/consellbenestarsocial.

Introducció

Un any més, a través d'aquest informe participatiu, el Consell Municipal de Benestar Social presenta el treball que ha portat a terme durant el curs 2008-2009.

Aquest curs cal esmentar que la crisi del model econòmic i social per què passem ha estat motiu de preocupació i d'anàlisi en els grups de treball i permanents d'aquest Consell. El perill que aquesta crisi acabi afectant les polítiques de benestar social i repercutint en les famílies i persones més vulnerables ha estat una preocupació compartida. D'altra banda, però, tothom ha estat d'acord que aquesta crisi pot esdevenir una oportunitat per fer aflorar noves formes de convivència i cohesió social i afavorir una major integració de les polítiques públiques relacionades amb l'acció social.

En aquest sentit cal destacar la participació del Consell Municipal de Benestar Social en la Declaració Institucional sobre la Pobresa que va fer l'Ajuntament el 17 d'octubre de 2008, "Barcelona social front a la crisi i a l'exclusió social. La lluita contra la pobresa i l'exclusió social és garantia per a un desenvolupament humà just i sostenible".

Pel que fa a les recomanacions dels grups de treball del Consell, aquest any han posat èmfasi en la necessitat que les polítiques socials tinguin un enfocament més preventiu, transversal i intercultural, així com en la necessitat de donar respostes globals a les noves necessitats que sorgeixen. Enfortir el treball comunitari ha estat una altra recomanació a destacar, així com la importància de l'educació en valors i del treball en xarxa, per tal poder donar respostes més integrals a les persones i famílies davant la complexitat i diversitat de la societat actual. Respecte les recomanacions de les comissions de participació de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, s'han centrat en la millora de l'accessibilitat a la ciutat.

Com a fets destacables del Consell en la construcció col·lectiva de les polítiques de benestar al govern municipal, cal indicar la seva participació en: la Declaració Institucional sobre la Pobresa –ja mencionada–; el Programa municipal d'acció contra la pobresa 2009-2014; el Programa municipal per a la gent gran 2008-2011; el Pla d'acció de drogodependències de Barcelona 2009-2012; el Pla municipal d'Interculturalitat; el II Congrés de Dones de Barcelona, i la nova Llei d'Infància, a través de les aportacions que el grup d'Infància va fer arribar al Parlament de Catalunya en el període d'informació pública.

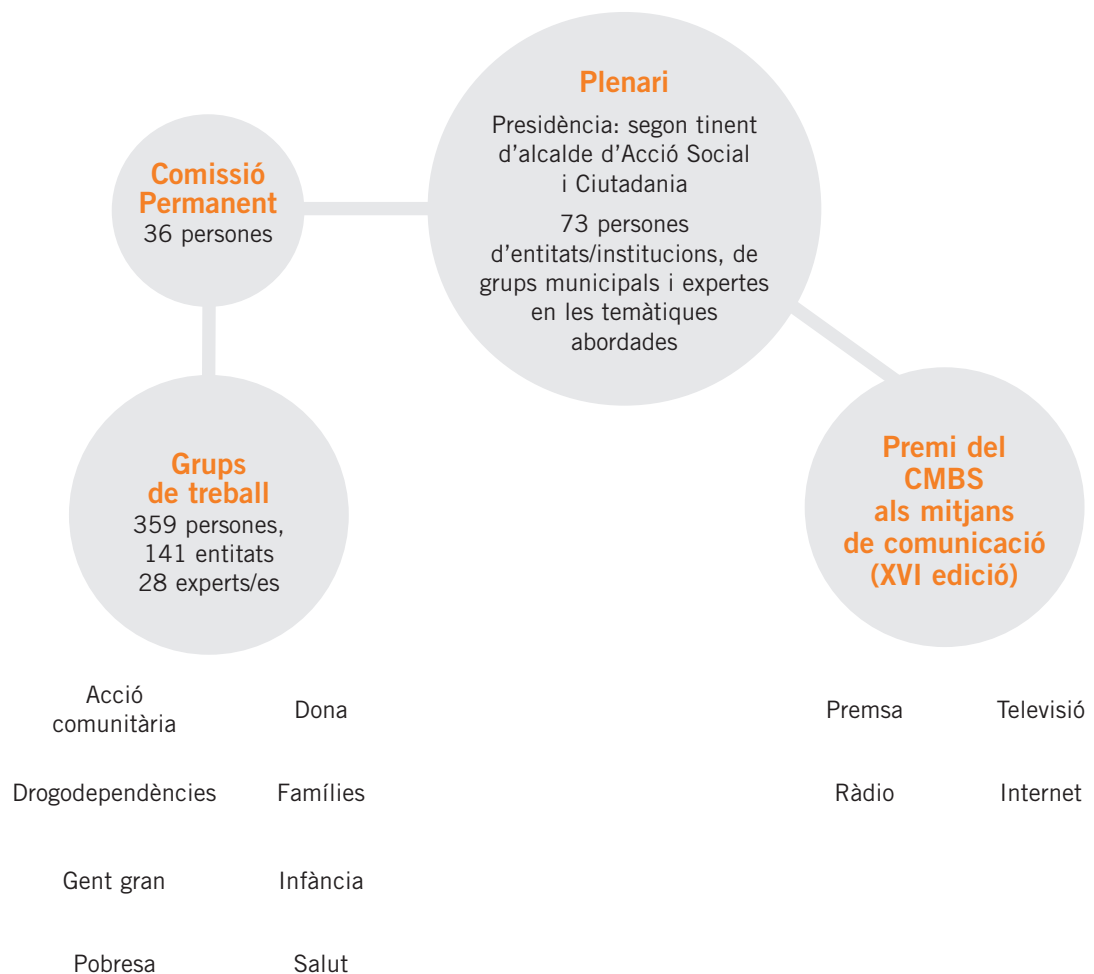
Finalment, cal indicar que, un cop més, tota la feina que realitza el Consell Municipal de Benestar Social i que avui es presenta és un exercici de democràcia participativa i coresponsabilitat i vol incidir en la construcció d'una ciutat més cohesionada, igualitària i solidària. El Consell fa seu el compromís municipal d'una Barcelona inclusiva.

Organització

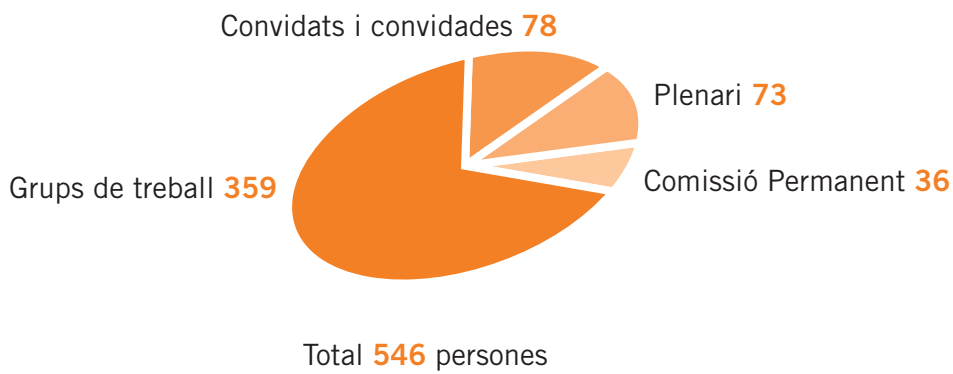
El Consell Municipal de Benestar Social s'organitza amb el plenari, la Comissió Permanent i vuit grups de treball. Aquests grups de treball són temàtics i tracten qüestions relacionades amb el seu àmbit. Estan formats per representants de les entitats que componen el Plenari del Consell i que tenen interès a participar-hi, per

tècnics i tècniques municipals del camp temàtic de referència, per entitats i/o institucions especialitzades o que intervenen en l'objecte de treball del grup, i per altres persones expertes, si es considera convenient. Altres consells sectorials també estan representats en els grups de treball de referència.

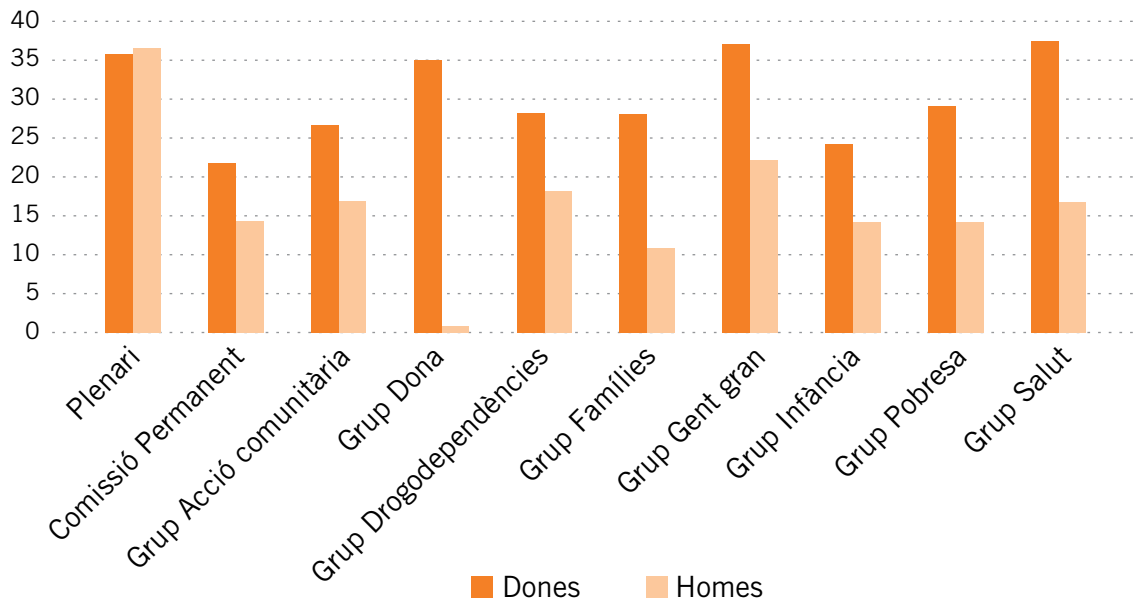
Plenari

Composició

Distribució per grups

Activitat

El Consell Municipal de Benestar Social té una dinàmica de funcionament que va d'octubre a juliol. Així, es va iniciar el mes d'octubre de 2008, amb reunions mensuals dels grups de treball i reunions bimensuals de la Comissió Permanent. El calendari de treball dels grups finalitza el juny de 2009 amb la presentació de les propostes a la Comissió Permanent, per a la seva discussió i aprovació.

Aquestes propostes són les que queden recollides en aquest informe que es presenta al plenari del Consell per a la seva ratificació i aprovació final. Posteriorment, el president del Consell les presenta a la Comissió d'Acció Social i Ciutadania en el plenari de l'Ajuntament. Al llarg del curs, el tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania i els regidors i regidores –segons la temàtica tractada en els grups de treball– han fet devolució de les propostes de cursos anteriors i han presentat diverses actuacions municipals.

Des de l'any 1993, el Consell promou i convoca la celebració del Premi Consell Municipal de Benestar Social als mitjans de comunicació, amb l'objectiu de reconèixer, promocionar i divulgar el bon tractament de la informació que apareix als mitjans de comunicació sobre temes socials de la ciutat de Barcelona. El Premi compta amb les modalitats de premsa, ràdio, televisió i internet.

A l'edició de l'any 2008 la participació ha estat:

<i>Modalitat</i>	<i>Treballs</i>	<i>Mitjans</i>
Premsa	22	13
Ràdio	9	6
Televisió	25	5
Internet	10	10
Total	66	34

El 12 de febrer de 2009, el Consell, juntament amb el Consell Assessor de la Gent Gran, va celebrar una sessió participativa sobre el Pla municipal de l'habitatge, en què van participar 50 persones representants de les diferents entitats i associacions d'ambdós consells.

Per altra banda, el 30 de març de 2009, el Consell i l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva van celebrar una sessió participativa de retorn sobre el Programa de pobresa, en què van participar 110 persones de les entitats, associacions i institucions del Consell i d'àmbit ciutat.

Composició del Consell Municipal de Benestar Social

President

Jordi Hereu i Boher
Alcalde de Barcelona

President delegat

Ricard Gomà i Carmona
Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania

Secretàries

Pilar Solanes i Salse
Secretària (fins el maig de 2009)

Imma Miret Nicolazzi
Secretària

Elena Mas i Viale
Secretària adjunta

Membres representants de la Corporació Municipal

Montserrat Ballarín Espuña
Regidora del Grup Municipal PSC

Sara Jaurrieta i Guarner
Regidora del Grup Municipal PSC

Immaculada Moraleda i Pérez
Regidora del Grup Municipal PSC

Isabel Ribas i Seix
Delegada de Salut Pública Grup Municipal ICV-EUiA

Ester Capella i Farré
Regidora del Grup Municipal ERC

Maite Fandos i Payà
Regidora del Grup Municipal CiU

Mercè Homs i Molist
Regidora del Grup Municipal CiU

Gerard Ardanuy i Mata
Regidor del Grup Municipal CiU

Àngels Esteller i Ruedas
Regidora del Grup Municipal PP

Glòria Martín i Vivas
Regidora del Grup Municipal PP

Representants dels consells sectorials municipals i/o de participació

Huma Jamsed
Vicepresidenta del Consell Municipal d'Immigració de Barcelona

Fuad Saou
Representant del Consell de Joventut de Barcelona

Josep Muñoz i Puerta
Representant del Consell Assessor de la Gent Gran

Pere García i Giménez
Vicepresident del Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona

Representants d'entitats socials

Francesc Borrell i Mas
President de la Fundació Família i Benestar Social

Jordi Morató i Aragonés
Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya

Eva Fernández i Lamelas
Presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona

Josep Marquès i Baró
President de Creu Roja de Barcelona

Arcadi Oliveras i Boadella
President de Justícia i Pau

Oriol Pujol i Humet
Director-gerent de la Fundació Pere Tarrés

Jordi Roglà de Leuw
Director de Càritas Diocesana de Barcelona

Joan Soler i Martí
Secretari de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya

M. Assumpció Vilà i Planas
Presidenta de la Federació Catalana de Voluntariat Social

Representants de les associacions empresarials i gremials i de les centrals sindicals

Àngel Crespo

Representant de CCOO

Raquel Gil Eiroá

Representant de la UGT

José Miguel Beneroso Pérez

Representant del Foment del Treball Nacional

Pepa Muñoz Quintana

Representant de la Confederació de Cooperatives de Catalunya

Pere Llorens i Lorente

Representant del Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona

Representants de l'àmbit universitari i professional

Rosa M. Carrasco i Azemar

Representant del Consell Social de la Universitat de Barcelona

Alícia Granados Navarrete

Representant del Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona

Juan Antonio Gómez Luque

Representant del Consell Social de la Universitat Politècnica de Catalunya

Núria Basi i Moré

Presidenta del Consell Social de la Universitat Pompeu Fabra

Miquel Bruguera i Cortada

President del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona

Josep Carles Rius i Baró

Degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Joan B. Casas Onteniente

Degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Mariona Creus i Virgili

Presidenta del Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Sílvia Giménez i Salinas

Degana de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

Joan Vallvé i Ribera

Degà del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya

Anna Parés i Rifà

Degana del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya

M. Pilar Puig i Giner

Presidenta del Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya

Lluís Comerón i Graupera

President de la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Jaume Almenara i Aloy

Degà del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya

Representants de l'obra social de les caixes d'estalvi

Narcís Serra i Serra

President de Caixa Catalunya

Marc Simón i Martínez

Fundació "la Caixa"

Representants de la Judicatura i Fiscalia

María Dolores Balibrea Pérez
Magistrada de l'Audiència Provincial de Barcelona

Neus Pujal i Sánchez
Fiscal del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

Servei d'Ocupació de Catalunya

Joan Josep Berbel i Sánchez

Arquebisbat de Barcelona

Mn. Salvador Bacardit i Fígols

Observadora

Francesca Masgoret i Llardent

Experts i expertes

Ismael Blanco i Fillola
Cristina Brullet i Tenas
Judith Cobeña i Guàrdia
Jose Fernández i Barrera
Joan Guix i Oliver
Rafael Manzanera i López
Josep Miró i Gelabert
Teresa Montagut i Antolí
M. del Carme Olivé i Ferrer
Mercè Pérez i Salanova
Albert Recio i Andreu
Josep Ribera i Pinyol
Neus Roca Cortés
Albert Sales i Campos
Andreu Segura i Benedicto
Víctor Soler i Sala
Teresa Torns i Martín
Carme Trilla i Ballart
Joan Ramon Villalbí i Hereter

Propostes dels grups de treball

Acció comunitària

Aquest curs, el grup ha reflexionat sobre l'acció comunitària en l'àmbit dels serveis socials, partint d'una concepció àmplia dels serveis socials, que compregui, també, les accions realitzades per associacions o entitats ciutadanes. No obstant això, una part important de les reflexions i propostes que fem afecten directament els centres de serveis socials d'atenció primària.

El punt de partida de la nostra reflexió ha estat el reconeixement que la perspectiva de l'acció comunitària ha anat guanyant pes en els serveis socials de la ciutat al llarg dels últims anys. Tot i això, constatem que hi ha una distància important entre els discursos i la pràctica. És a dir, mentre en els discursos es tendeix a donar molta importància al treball comunitari, en la pràctica hi ha una tendència freqüent a prioritzar el treball individual-assistencial, deixant el treball comunitari en un segon pla.

Els objectius han estat promoure la consciència de la importància del treball comunitari en l'àmbit dels serveis socials, contribuir a l'esforç que s'està fent per a la definició de criteris per a l'acció comunitària en aquest àmbit i reflexionar entorn de les accions comunitàries impulsades pels serveis socials, destacant-ne els elements d'avenç i d'innovació, així com els reptes de futur.

La metodologia adoptada ha estat similar a la d'altres anys: s'ha posat molt l'accent en l'aprenentatge a través de les experiències i s'ha deixat un espai per sistematitzar les reflexions del grup i consensuar les propostes.

S'ha reflexionat entorn de la definició del treball comunitari en l'àmbit dels serveis socials i s'han detectat les principals dificultats i reptes a assolir des de l'acció comunitària. Fruit d'aquest treball, en deriven les propostes que vénen a continuació.

Propostes

Principis i criteris generals

- Donar un impuls polític clar i decidit a l'acció comunitària en els serveis socials. Per això, la importància de l'acció comunitària ha de ser reconeguda no només en els discursos, sinó, sobretot, en la pràctica.
- Garantir que l'acció comunitària sigui assumida com un repte transversal per part de l'administració. No s'ha d'entendre com un repte específic dels serveis socials, sinó també dels serveis educatius, socio-sanitaris, culturals, esportius...
- El treball comunitari requereix tècnics comunitaris, però no pot ser una responsabilitat exclusiva d'aquest tipus de professionals. Cal promoure la implicació en el treball comunitari dels tècnics i professionals dels diferents àmbits temàtics de l'administració.
- Millorar la capacitat de resposta de l'administració a les iniciatives comunitàries impulsades pel teixit associatiu, evitant que aquesta resposta s'allargui excessivament en el temps. La lògica departamental de l'administració no hauria de perjudicar les iniciatives comunitàries associatives, que sovint no encaixen en aquesta lògica perquè pretenen ser transversals.
- Cal afavorir la visibilitat de l'acció comunitària en diferents àmbits i serveis, donar valor a totes les pràctiques comunitàries que existeixen a la ciutat, independentment de si són impulsades per l'administració o pel teixit associatiu.

- Afavorir la formació i l'aprenentatge, tot i que no es pot confiar tot a la docència que imparteixin els "experts". S'han de promoure espais compartits de reflexió, i l'aprenentatge a través de l'intercanvi d'experiències. Aquests espais han de ser inclusius i transversals.
- Promoure una avaluació qualitativa, participada i orientada a l'aprenentatge. L'avaluació de l'acció comunitària no pot ser només "numèrica" ni controlada unilateralment per part de l'administració.

Propostes per a l'enfortiment de l'acció comunitària en l'àmbit específic dels serveis socials

- Potenciar les accions comunitàries en comunitats geogràfiques reduïdes (carrers, places, barris...), amb significat per a la quotidianitat de la gent.
- Garantir que els serveis socials continuïn jugant un paper important en les accions comunitàries a la ciutat. Entre altres coses, això implica que cal assegurar la seva presència en els espais d'impuls i seguiment de les accions comunitàries del territori.
- Impulsar els canvis organitzatius necessaris en els centres de serveis socials d'atenció primària per tal que el treball comunitari sigui viable i efectiu.
- Millorar la capacitat d'escolta dels centres de serveis socials en el territori. Afavorir espais de participació als districtes, evitant les rigideses que caracteritzen alguns espais massa formalitzats o institucionalitzats.

Propostes concretes i prioritàries

- Que l'Ajuntament elabori i es comprometi a desenvolupar espais i accions orientats a dues finalitats bàsiques:
 - Afavorir la visibilitat de les experiències d'acció comunitària a la ciutat impulsades per agents diversos (catàleg, web, etc.).
 - Promoure l'intercanvi i la reflexió compartida entre elles (espais virtuals i presencials).
- Que l'Ajuntament, en el marc del model de serveis socials bàsics, elabori una proposta concreta de reorganització dels serveis socials, per tal de garantir que el treball comunitari en aquest àmbit sigui viable i efectiu.

Composició del grup

Coordinador

Ismael Blanco i Fillola, expert

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària

Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Pilar Bespín i Minguillón, Grup Municipal PSC

Núria Codern i Bové, Creu Roja de Barcelona

Anna de Eguia i Corral, Federació Catalana de Voluntariat Social

Ernest Gutiérrez i García, UGT de Catalunya

Anna Jardí i Ramos, UGT de Catalunya

Antoni Latres i Sallent, Grup Municipal CiU

David Lizoan Bennett, Grup Municipal PSC

Begoña Martí, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Zaida Palet, Federació d'Associació de Veïns i Veïnes de Barcelona

Carlos Vallejo i Vallejo, CCOO

Tècnics i tècniques municipals

Lourdes Egea i Soldevila, Agència de Salut Pública de Barcelona

Rosa Gibert i Pibernat, Direcció de Joventut de la Regidoria de Dona i Joventut

Amor González i Fernández, Divisió de Serveis Personals del Districte de Sant Martí

Marta González i Fernández, Pla Integral Besòs

Patricio Hernández i Claret, Direcció d'Acció Social i Ciutadania

Maribel Pasarín i Rua, Agència de Salut Pública de Barcelona

Jordi Vizcaíno i Martí, Direcció d'Acció Social i Ciutadania

Representants d'altres entitats

Josep M. Armengou i Iglesias, expert en Salut Pública
Xabier Ballesteros i Olazabal, Xarxa Comunitària de Sant Antoni

Nieves Batista, La Casa Amarilla

Carmen de la Madrid, Cooperativa d'Estratègies de Transformació Comunitària Sostenible

Mercè de la Torre, Per l'altre Cor Cremat de Barcelona-Ajut al Quart Món

Raquel Debat, La Casa Amarilla

Carmen González i Agarra, AAVV Porta

Àgia Luna, Xarxa Art i Barri

M. Rosa Lunas i Masnou, presidenta de FOCAGG i d'ACFUC

Diana Moret i Layunta, Materiactiva DJ's contra la Fam

Artur Parcerisa i Aran, Departament de Didàctica i Organització Educativa, Universitat de Barcelona

Felisa Pérez i Anton, Associació Benestar i Desenvolupament i Federació Catalana de

Drogodependències

Eduard Puig, Pla de Desenvolupament Comunitari del Besòs

Marcel·lí Puig, Xarxa Art i Barri

Patricia Quinteiro i Sautiso, Materiactiva DJ's contra la Fam

Rosa Romeu, Fundació Catalana de l'Esplai

Noelia Sotus, tècnica comunitària del PDC del Poble Sec

Elisenda Vegué i Gisbert, Cooperativa Etc's

Teresa Visa i Pérez, Associació per a les Nacions

Unides a Espanya

Dona

Aquest curs, el grup Dona ha tingut dos eixos de treball, de diferent complexitat:

1. La preparació i debat per a la participació al II Congrés de Dones de Barcelona del 16 i 17 d'octubre de 2009.
2. Les dones en la participació social i política.

Es va presentar el que serà el **II Congrés de Dones de Barcelona** i, alhora, es van fer unes sessions de debat i reflexió sobre les ponències, amb aportacions o propostes per avançar des d'una perspectiva de gènere.

Els eixos temàtics del congrés sobre els quals va reflexionar el grup van ser: les dones transformem des de la cultura, i les dones transformem des de l'espai públic.

Participació social de les dones. El model participatiu de democràcia es caracteritza perquè fa èmfasi en els drets socials i culturals de la ciutadania. S'analitzen les diverses causes explicatives de la participació i es planteja o es qüestiona si la participació està o no en crisi, així com els diferents mecanismes de participació i la seva organització. Es comenta el tema de gènere i participació en relació amb les repercussions o implicacions que hi té l'element religiosocultural i la dimensió de gènere en la participació social en moviments socials. També es va fer una taula rodona per debatre el tema de les visions de la participació de les dones en diferents moviments socials que va donar com a resultat diferents aportacions del grup. Es parla de la contraposició dels valors centrals i dominants i de la cerca de contravalors, es planteja la idea de la relació entre les dones com una proposta política forta, es planteja el tema dels espais mixtos de participació i més concretament el repte que suposa la participació de les dones en aquests espais, i s'assenyala un canvi de discurs de les institucions públiques molt important.

Propostes

Preparació del II Congrés de Dones de Barcelona

El II Congrés de Dones de Barcelona és una oportunitat que ens permet fer propostes des del treball participatiu que hem fet aquest any.

- Proposar, afavorir i organitzar, en el marc del Congrés i dins el marc de la ponència "Les dones transformem des de la ciutadania", un debat paral·lel sobre el tema de la participació política de les dones.
- Tenint en compte que el valor del Congrés es troba en el procés participatiu desenvolupat aquest curs, i que es concreta en el congrés del mes d'octubre, detectem que falten espais de debat i articulació de col·lectius intermedis. Proponem reforçar el procés participatiu programant i organitzant "minicongressos" que permetin espais de treball col·lectius per a cadascun dels eixos temàtics. Si no es poden fer a priori, es planteja que aquest procés es faci posteriorment al Congrés.
- Tenint en compte que la pobresa és un fet real i que segons les dades s'incrementa, i que la pobresa també té gènere i que el 17 d'octubre és el Dia internacional de lluita contra la pobresa, pensem que caldria incloure aquest tema en el marc del Congrés i fer-ne una menció o tractament especial.
- És urgent i de justícia fer més visible "la producció cultural" que estan fent les dones a la ciutat de Barcelona, tant les dones més significades públicament com les que estan als barris; i per tant cal fer un treball previ de coneixement i recull de les diferents experiències, projectes i iniciatives existents. Per concretar més, es

proposa que des del CIRDA s'engegui una línia de treball que ho faci viable. Es demana que en el marc del Congrés o bé en altres àmbits o espais es faci visible.

Participació de les dones en la transformació dels espais de la ciutat per a la vida quotidiana

- Pensem que l'Ajuntament hauria de ser exemple pel que fa als plans dels barris:
 - Cal que estudiï els usos de les diferents zones.
 - Cal que faci una anàlisi participativa amb les persones que els han d'utilitzar.
 - Cal que es faci de tal manera que les persones prenguin consciència que les seves propostes han estat escoltades.
- Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que en els moments de la planificació i actuació urbanística contempli les perspectives de gènere, començant pel moment d'inici del planejament urbà.
- Es demana que en la fase d'informació pública dels projectes urbanístics s'inclogui, com es fa amb l'informe econòmic, un informe de pacte de gènere. El procés d'informació ha de ser participatiu, és a dir, s'ha de consultar la ciutadania, veure a qui impactarà, i s'ha de contemplar la diversitat, és a dir, considerar l'equitat de gènere, les diferents edats, les diferents necessitats de mobilitat, etc.
- Es demana que als districtes de la ciutat on encara no hi ha plans d'equipaments o no estan realitzats, s'hi inclogui la perspectiva de gènere i, per tant, també en el disseny dels equipaments. Respecte als districtes on els plans d'equipaments ja estan elaborats, cal plantejar en quina mesura es poden revisar i incorporar-hi la perspectiva de gènere.

Participació social i institucional de les dones

Per avançar cap a una igualtat participativa i aconseguir canvis per afrontar la discriminació per raons de sexe i també de classe social, cal repensar la manera com participem; en definitiva, reflexionar i fer visible el procés de participació. I més concretament es proposa:

- Plantejar a la xarxa associativa de dones que facin seva la proposta de fer un procés d'autoreflexió o revisió interna dels processos de participació de les seves pròpies entitats. I es proposa aprofitar el marc del II Congrés de Dones com a oportunitat per difondre i fer conèixer aquesta proposta.
- Demanar a l'Ajuntament que en els diferents espais de la ciutat on es convoca la ciutadania en general, com és el cas de l'espai d'associacions a les festes majors de la ciutat i dels barris de Barcelona, s'organitzi alguna activitat o taller per difondre aquesta idea entre les entitats de la ciutat. I també en altres activitats com poden ser les mostres d'entitats, etc.
- Demanar al Casal d'Associacions de l'Ajuntament de Barcelona que ofereixi tallers i/o altres serveis d'assessorament i suport a les entitats, i que els permetin o els ajudin a fer aquest procés de revisió o anàlisi dels processos interns de participació.
- Es proposa al Consorci d'Educació de Barcelona que promogui i articuli projectes o activitats a les escoles per educar els infants i joves en uns valors que incorporin o donin reconeixement a "l'àmbit domèstic o privat" i anar avançant en una educació en la igualtat i en la coresponsabilització de la cura de les persones.

Composició del grup

Coordinadora

M. Carmen Olivé i Ferrer, experta
Neus Roca Cortés, experta (fins el gener de 2009)

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Olga Arderiu Ripoll, Col·legi d'Advocats de Barcelona
Ana Bustamante del Prado, Fundació "la Caixa"
Montserrat Carreras i Liébanas, Grup Municipal ERC
Núria Cuxart, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Sylviane Dahan, Federació de Veïns i Veïnes de Barcelona
Anna de los Riscos, Consell de la Joventut de Barcelona
Olga Fernández i Martín Corral, CCOO
Assumpció Franquesa i Segura, Càritas Diocesana de Barcelona
Anna Gimeno i Febrer, Grup Municipal CiU
Maria Herrero i Mellado, Grup Municipal PSC
M. Lluïsa Ibáñez i Boira, Grup Municipal PP
Meri Ilic i Dimich, Federació Catalana de Voluntariat Social
Vanessa Martí i Navarro, Creu Roja de Barcelona
Laura Moreno i Ortís, UGT de Catalunya
Pilar Rebaque i Mas, Col·legi d'Advocats de Barcelona
Teresa Torns i Martín, experta

Tècnics i tècniques municipals

Clara Fàbregas, Guàrdia Urbana de Barcelona
Beatriz García i Idoate, Direcció de Joventut de la Regidoria de Dona i Joventut
Cinta Llorens i Sanz, Divisió de Serveis Personals, Districte Horta-Guinardó
Malika Zedjaoui, Direcció de la Dona de l'Ajuntament de Barcelona

Representants d'altres entitats

Gemma Altell i Albajes, Fundació Salut i Comunitat
Consol Farré i Anguera, Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina
Marta Mas i Perulles, Espais per a la Igualtat
M. Rosa Micàs i Estalayo, Acció Contra la Violència Domèstica Barcelona
Maria Olivares i Usaac, experta
M. Carmen Olivé i Ferrer, Universitat de Barcelona
Natalia Paleo, Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
Ana Perales i Tortosa, AAVV Porta
Teresa Reñé, Fundació Maria Aurèlia Capmany

Invitats i invitades per a temes específics

Montse Cervera, representant del moviment feminista
Sylviane Dahan, Federació de Veïns i Veïnes de Barcelona
Eva Alfama i Guillén, politòloga i investigadora de l'IGOP
Laia Jorba i Galdós, docent de Teoria Política de la UAB i investigadora de l'IGOP i del Departament de Ciències Polítiques de la UAB
Adriana Sabaté, participant en moviments juvenils i moviments de cooperació i solidaritat
Llum Ventura
Malika Zedjaoui, de la Direcció Dona de l'Ajuntament de Barcelona

Drogodependències

Aquest curs el grup de Drogodependències ha reprès un compromís del curs anterior i ha treballat de forma gairebé monogràfica la temàtica de l'alcoholisme, ja que és un tema d'interès que havia quedat pendent d'abordar. Una altre eix important de treball ha estat la revisió dels objectius del Pla de drogodependències de l'Ajuntament de Barcelona i les aportacions que el grup ha realitzat al nou pla. També va dedicar una sessió al tema de la coordinació dels serveis.

Es va fer la **presentació dels resultats de l'Enquesta de Salut de Barcelona 2006**. L'enquesta s'ha fet des d'una visió de salut pública, per tant no es mesuren únicament paràmetres de salut, sinó que també s'incorporen mesures de dades més socials i d'estils de vida. Es comenten les dades que fan referència al consum de substàncies psicoactives (alcohol, cànnabis i cocaïna).

S'analitzen els **nous consums de drogues en l'àmbit juvenil** (l'alcohol, el fenomen del *binge drinking*, el cànnabis en els adolescents, les begudes energètiques i la seva utilització com a substitutes dels estimulants, el consum de cocaïna a nivell relacional) i les seves conseqüències.

Sobre la **intervenció en drogodependències en l'àmbit laboral: l'experiència d'ADIF** (Administrador d'Infraestructures Ferroviàries), es va presentar una experiència d'intervenció i prevenció de drogodependències en l'àmbit laboral. Es destaca la necessitat d'un pla o programa d'actuació contra les drogodependències en el marc d'una empresa i la idoneïtat de l'àmbit laboral com a context per intervenir en les situacions de consum de drogodependències, així com les seves dificultats.

Es presenten els estudis **Intervenció breu en lesionats de trànsit** (sobre l'efectivitat de la intervenció breu comparada amb la intervenció mínima per reduir el consum

d'alcohol en lesionats de trànsit que arriben a un servei d'urgències) i **Consell breu en lesionats de trànsit** (pretén incorporar a la pràctica habitual dels serveis d'urgències un procediment de cribratge i consell breu).

Amb relació al **programa Beveu menys**, es constata que la implementació és complexa i que crea resistències, malgrat que és un programa d'èxit. L'objectiu és dotar de coneixements i instruments els professionals de l'atenció primària, per fer identificació precoç i intervencions breus. El programa ha de donar informació, ha d'aconseguir un canvi d'actitud dels professionals i un context laboral de suport.

Amb referència al **Pla d'acció de drogodependències de Barcelona 2009-2012**, es van revisar els objectius anteriors i es van fer aportacions en els diferents àmbits que contempla el pla.

Hem tractat el tema de **l'alcohol i el gènere** i, per tant, de l'abordatge de l'alcoholisme femení, per considerar que l'alcohol en la dona presenta característiques diferencials de gènere i pautes culturals de consum amb una connotació social de la malaltia diferent.

A la sessió sobre la **coordinació dels serveis i professionals, proposta d'abordatge**, es fa una reflexió a partir de la formulació de qüestions com: Com ens coordinem amb altres serveis? Amb qui ens coordinem? Amb quines entitats m'agradaria coordinar-me? Com podem millorar la coordinació? I entre els serveis i entitats que estem al grup de Drogodependències? Es constata la necessitat de disposar d'informació dels serveis i recursos, com a pas previ de la coordinació, i es reitera la idea que el grup ja enuncitava el curs passat: assenyalar el tema de la coordinació de les xarxes d'atenció com a tema imprescindible per al treball i l'abordatge de les necessitats de les persones drogodependents, així com l'actualització de la informació que permeti

tenir un mapa dels recursos d'atenció a persones sense sostre, incloses les que tenen problemes de drogodependències, de salut mental lligada a les drogodependències, a nivell de tota la ciutat de Barcelona, que inclogui tant els serveis i equipaments de titularitat municipal, com els que tenen conveni, o els que presten directament les entitats i associacions.

Propostes

1. Es proposa demanar a l'Ajuntament que elabori un Programa d'atenció i prevenció de l'alcohol i altres drogues per a tots els seus treballadors, oferint-los garanties (que no hi hagi pèrdua del lloc de treball i la reinserció al mateix lloc de treball de treballadors i treballadores consumidors) i amb caràcter confidencial, voluntari i no punitiu. I també es demana als sindicats que hi intervinguin mitjançant la negociació col·lectiva del conveni, i que facin seva aquesta petició.
2. En el programa Beveu Menys cal millorar el sistema de registre. S'hauria de recollir la quantitat consumida, per tal que sigui una dada útil per valorar si hi ha conducta de risc. I d'aquesta manera millorar el sistema de cribratge dels casos de persones dependents de l'alcohol, per poder-les derivar al professional especialista.
3. Cal implementar sistemes de coordinació entre el professional especialista en drogodependències i el professional de l'atenció primària a l'hora de la derivació de pacients, per poder resoldre la disfunció que actualment es produeix de desconeixement dels professionals de referència i manca de retorn de la informació.

4. S'ha de fomentar la implicació de tots els professionals com a agents de salut i col·laboradors per a la detecció i cribratge de persones consumidores d'alcohol, i es proposa fomentar intervencions dels professionals de farmàcia que poden fer una bona intervenció en determinades situacions o col·lectius de persones.
5. Es demana sistematitzar les intervencions existents amb relació al cribratge del tema de l'alcohol en les urgències hospitalàries i en els ingressos hospitalaris, i afavorir el seguiment dels tractaments aprofitant la intervenció en aquest moment. Es considera que aquest tipus d'intervenció cal fer-la extensiva a les actuacions d'urgència relacionades amb altres tipus de drogues.

Per estendre o implementar projectes del tipus "Intervencions breus amb conductors bevedors de risc" en serveis d'urgències, és necessari motivar els metges mateixos, i assegurar que hi hagi una persona que coordini i faci un seguiment de la implementació d'aquests projectes. Cal fer un treball de sensibilització dels caps d'urgències hospitalàries i sobretot dels comandaments intermedis.

6. Es proposa avançar en l'ús o aplicació de sistemes d'informació que unifiquin codis en tots els serveis i sistemes d'identificació de les persones que permetin el traspàs d'informació o compartir-la entre diferents serveis. És a dir, treballar per fer efectiva la integració de dades d'usuaris, entre diferents recursos o serveis. I es proposa, també, avançar o treballar perquè es pugui compartir la informació personal útil, entre els serveis sanitaris i la xarxa de serveis socials. És necessari repensar el sistema de comunicació entre tots els sectors implicats, malgrat les limitacions

que estableix la llei de protecció de dades de caràcter personal.

7. Es proposa que la concepció, definició i disseny de nous recursos es dugui a terme amb una visió o enfocament més transversal, que integri els diferents vessants o necessitats de les persones drogodependents: socials, sanitaris i laborals. És necessari dotar-se de recursos o serveis que donin resposta a les noves necessitats de la població que s'atén als serveis (sense sostre, malalts mentals...).
8. Es proposa la creació d'un catàleg o "banc d'experiències" que de manera molt fàcil permeti disposar d'un coneixement bàsic del que es fa a la ciutat amb l'objectiu de prevenir les drogodependències.
9. Respecte als programes preventius adreçats a joves, es valora la necessitat d'avançar cap a noves maneres i metodologies per treballar, que siguin més imaginatives, que no abordin només la informació, ja que es considera que en general és ben coneguda pels joves. En aquest sentit es proposa que es pensin actuacions o programes conjuntament amb els joves, de manera que puguin ser més atractius i adaptats a l'entorn on viuen, tenint present l'ús del *Facebook*, *Twitter* i altres eines relacionades amb les noves tecnologies.
10. Els CAS (centres d'atenció i seguiment de les drogodependències) han d'estar integrats al barri, i s'ha de promoure la coordinació d'institucions o serveis com l'hospital, el CAS, i els serveis de salut mental del territori i els grups d'ajuda mútua, per tal de poder treballar bé les derivacions i evitar que "es perdin els casos".

Els serveis d'atenció han de fer un treball comunitari actiu i persistent, establint complicitats amb l'entorn: el territori, els professionals, els líders veïnals, els familiars i els grups d'ajuda mútua del barri.

11. Cal fer més visible el tema de la dona alcohòlica, promovent més iniciatives d'informació, com per exemple fer programes radiofònics o programes setmanals de televisió amb la participació de professionals competents.
12. S'hauria d'incentivar la creació de locals d'oci o espais de consum sense alcohol, amb l'aplicació de mesures especials com la reducció de taxes o impostos.
13. Cal instrumentalitzar i formalitzar per escrit protocols d'actuació entre els serveis d'atenció a les drogodependències i els cossos de seguretat per a actuacions preventives, a nivell de ciutat, que garanteixin una coordinació més homogènia.
14. S'ha de modificar l'ordenança del civisme, per incloure el tema de la prohibició i control de consum i venda d'alcohol al carrer als menors de 18 anys. I s'ha de demanar que en els casos de consum d'alcohol a la via pública de menors de 18 anys, es puguin aplicar mesures alternatives de tractament enlloc de sancions econòmiques o multes.
15. Cal promoure l'ampliació o creació de taules de prevenció de drogodependències als districtes on no n'hi ha.
16. Cal garantir que a les festes públiques promogudes per l'Ajuntament no s'incentivi el consum de begudes alcohòliques i que no es patrocini amb empreses de begudes alcohòliques.

Composició del grup

Coordinadora

Judith Cobeña i Guàrdia, experta

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Josep Baltasar i Albesa, CCOO del Barcelonès
Teresa Bermúdez i Sánchez, Càritas Diocesana de Barcelona
Francisco Blázquez Martínez, Comissió de Drogues del Col·legi d'Advocats de Barcelona
Núria Busquets i Llopis, Grup Municipal PSC
Oriol Escolies i Plou, Federació Catalana de Voluntariat Social
Marta Escudero i Torras, Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
Andrea Gàlvez i Prats, Creu Roja de Barcelona
Oriol Gil i Badenes, Consell de la Joventut de Barcelona
Oswaldo Hernández i Aguilar, UGT
Montse Martínez i Govern, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Miquel Monras i Arnau, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Joan Puigdollers i Fargas, Grup Municipal CiU
Marta Solé i Andrés, Fundació "la Caixa"
Ernesto Sierra, Creu Roja de Barcelona
Mercè Ugalde i Apalategui, Universitat de Barcelona

Tècnics i tècniques municipals

M. Teresa Brugal, responsable del Servei de Prevenció i Atenció de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Conrad Casas i Segalà, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Carles Gil i Miquel, coordinador del Consell de Participació Social
Marta Giralt i Maldonado, Direcció de Joventut
Agustín Hernando i Maldonado, Guàrdia Urbana
Andreu Parera i Prats, Acció Social i Ciutadania
M. Eugènia Sánchez i Carrete, Regidoria de Salut Pública

Representants d'altres entitats

Anna Altabàs i Reñé, Àmbit Prevenció
Glòria Cabrera i Deulofeu, Federació Catalana de Locals d'Oci Nocturn (FECALON)
Guillermo Canales i Sagarminaga, Associació Institut Genus
Oriol Escolies i Plou, Projecte Home
Maria Estrada, Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Esther Gonell i Doñate, Fundació Mensalus
Rut Grau García, Regió Policia Metropolitana de Barcelona, Mossos d'Esquadra
F. Xavier Gutiérrez, Regió Policia Metropolitana de Barcelona, Mossos d'Esquadra
Esther Henar i Pérez, Associació Benestar i Desenvolupament
Ramon Lamiel i Villaró, Consorci de Serveis Socials
Eva Lligoña i Trulla, Institut per a la Promoció Social i de Salut
Enriqueta Moyano, Grup d'Ajuda Mútua Alcohòlics Rehabilitats
Alicia Pascual i Martí, Institut Genus, SL
Laurio Perdiguero i Cámara, AAVV Porta
Felisa Pérez i Antón, Federació Catalana de Drogodependències
Cristina Rodríguez Caba, Col·legi de Farmacèutics de la Província de Barcelona
Josep Rodríguez i Roca, Consorci de Serveis Socials de Barcelona
Oriol Romaní i Alfonso, Grup Igia
Joan Segura i Vallès, Fundació Catalana de l'Esplai
Rosa Suárez i Vázquez, Centre d'Estudis sobre Promoció de la Salut

Invitats i invitades per a temes específics

Teresa Brugal, Agència de Salut Pública de Barcelona
Conrad Casas, gerent de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Ricardo Chacón Barcaiztegui, treballador social d'ADIF
Albert Espelt, responsable tècnic del Sistema d'Informació de Drogues de Barcelona, de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
José Luis Martínez López, treballador social d'ADIF
David Pere, coordinador de l'Observatori de Nous Consums de Drogues en l'Àmbit Juvenil
Alicia Rodríguez Martos, psiquiatra del Servei d'Atenció a les Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Barcelona
Lidia Segura, psicòloga de la Subdirecció General de Drogodependències del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya
Jaume Serrano, metge psiquiatre, coordinador del CAS Horta-Guinardó (ASPB-INPROSS)
M. Gràcia Tort, presidenta de l'Associació d'Alcohòlics Recuperats TERAL

Famílies

Aquest curs el grup s'ha centrat en **les relacions intergeneracionals a la ciutat**. La nostra societat mostra tendències cap a la fragmentació de les relacions socials, fent ofertes de temps i espais d'oci que separen i segreguen els diferents grups d'edat. És per això que el grup es pregunta si a Barcelona es dóna suficient suport a les persones perquè puguin crear i mantenir vincles intergeneracionals en la vida quotidiana de manera satisfactòria, tot determinant que l'existència de serveis comunitaris a la ciutat i de xarxes en suport a la cura i atenció als altres és la clau perquè les persones puguin crear i mantenir els vincles familiars i intergeneracionals que desitgen.

Es va decidir que s'enfocarien les relacions intergeneracionals des de dues perspectives: des de les diferents edats de la vida (infants, adolescents, joves, persones adultes i grans) i des de dos espais bàsics (el privat familiar i el públic o comunitari).

Amb referència al cicle de vida i a les relacions intergeneracionals en les famílies, es va parlar del **rol d'ostatge en l'evolució de les relacions familiars**. D'aquesta sessió es desprèn la necessitat de serveis d'orientació i suport a les transicions i conflictes personals dins les famílies, i la necessitat de créixer com a individus amb capacitat de relació i gestió de conflictes.

El tema de la **petita infància i les seves famílies** va donar pas a reflexionar sobre la diversitat de les realitats familiars, d'aquí que els serveis i recursos d'atenció a la petita infància i les seves famílies han de ser diversificats. Si bé ha canviat l'organització diària de la vida de les famílies, l'infant continua necessitant temps de relació amb la mare, el pare i les persones significatives del seu entorn familiar per poder construir vincles primaris positius. Per això, les àvies i els avis es converteixen en punts de referència fonamentals.

Quant a la **infància en edat escolar**, temps de barri i famílies, sorgeixen preguntes: Arriba la informació a totes les famílies? Es té en compte les famílies i la infància en risc? Com funciona el circuit d'informació? Es fa a través de les escoles? Es connecta amb serveis socials? Quins són els interlocutors? Quina relació té el programa amb els plans d'entorn? El programa Temps de Barri pot "perjudicar" les entitats més petites, com per exemple les AMPA?

El projecte **Temps de barri** està molt en contacte amb les AMPA i disposa d'una coordinació a cada districte amb la funció de fer aquest paper de reconeixement i connexió. El projecte assenjala la importància dels lligams trigeneracionals (la societat serà cada vegada més envellida i cal introduir relacions entre generacions).

El programa **Aprendre amb la Gent Gran** té com a objectiu principal crear espais de relació entre infants escolars i gent gran del casal de barri. Es destaca la proximitat en el territori de les escoles participants i el casal d'avis i la flexibilitat de les activitats i continguts.

Sobre la **perspectiva de les mares i els pares joves**, cal assenyalar que les famílies han canviat quant a la manera d'entendre la cria. Creix la tendència, encara minoritària, que reclama una cria més pròxima als fills i filles, però han de renunciar a part de la jornada de treball remunerat i, sovint, amb problemes de cotització a llarg termini. Les jornades laborals són molt llargues i inflexibles i sovint l'empresa no facilita la flexibilitat, i això fa que es reivindicui més temps per criar les criatures.

El darrer debat es va centrar en **els serveis socials bàsics i el suport a les famílies** i en com s'està enfocant l'atenció a les persones i les seves famílies en el procés de desenvolupament dels serveis socials bàsics a la ciutat.

Propostes

1. **Proposem incorporar a tots els serveis socials bàsics un espai familiar (caldrà trobar el nom més adequat) de caràcter integral i polivalent, amb finalitats d'informació, prevenció, orientació, acompanyament i capacitació, i des d'on s'activen xarxes de suport, entre iguals i entre generacions, al llarg del cicle de vida.**

Sabem que hi ha debat sobre si aquests espais han de ser integrats com una àrea dels centres d'atenció primària de serveis socials (ara serveis socials bàsics), o bé han de ser espais independents d'aquests serveis.

En tot cas el grup de treball tendeix a pensar que els serveis socials bàsics han de poder atendre de manera explícita les persones per raó dels seus vincles i responsabilitats familiars. Han de ser **espais específics** (més que especialitzats) on les persones i les famílies, al llarg del seu cicle vital, puguin ser orientades, compartir, consultar i ser ateses en situacions de necessitat.

Des d'aquests espais de proximitat es poden promoure accions i programes molt diversos en habilitats parentals; habilitats de cura; gestió de conflictes; acompanyament en les ruptures; orientacions socioeducatives; promoció de xarxes socials; repartiment en equitat de tasques i responsabilitats familiars, etc. I, per descomptat, haurien de poder derivar, quan escaigui, a **serveis especialitzats**. De la mateixa manera, alguns serveis especialitzats podrien derivar als espais familiars dels serveis socials bàsics aquelles persones i famílies amb necessitats de relació social, de participació en xarxes comunitàries, de barri i associatives.

El grup de treball considera que els espais entre iguals són vitals, perquè permeten compartir els malestars. Són espais d'higienització familiar que poden ser molt diversos en els seus formats i prestacions. Des de les tertúlies mensuals –trobada lliure de famílies amb una direcció mínima orientada a optimitzar les seves intervencions davant dels conflictes– a grups d'ajuda mútua focalitzats en problemàtiques específiques.

També es considera que les xarxes socials formals i informals són molt importants per afrontar les situacions difícils. Permeten compartir amb iguals les situacions de desorientació i conflicte. Permeten evitar l'aïllament de les persones dins les llars, una situació favorable a la violència contra les dones, els infants i la gent gran.

2. **Proposem reforçar les accions i programes que permeten optimitzar els temps de les famílies amb els infants i amb la gent gran, tot promovent un marc comunitari que els acompanyi.**

En aquesta línia es valora de manera molt positiva el programa Temps de barri, temps educatiu compartit. Es proposa que s'estengui a tota la ciutat i es recomana que les persones responsables del programa explorin més la possibilitat de promoure a través de les seves accions les relacions entre tres i quatre generacions.

La societat serà cada vegada més envellida i cal introduir a tots els programes i accions comunitàries les relacions entre dues, tres i quatre generacions com a element d'integració i cohesió social.

3. Proponem una major atenció política i més recursos per al desenvolupament d'espais per a famílies amb infants de 0 a 3 anys, ja existents a la ciutat.

Hi ha acord unànime en el grup sobre aquest punt. Són espais preventius i socioeducatius de primer ordre que tenen una dinàmica diferent de la de les escoles bressol convencionals. I són expressió molt concreta del que s'està defensant fins aquí. Es poden ubicar dins d'un equipament educatiu, una escola bressol, d'acord amb la primera proposta, en els serveis/espais familiars dins dels serveis socials bàsics.

Els espais familiars 0-3 són molt favorables per generar xarxa en els barris, en una societat que tendeix a l'atomització i la fragmentació social. Per exemple, l'experiència dels espais familiars al barri del Raval de Barcelona és fantàstica, però s'ofereixen poques places. Hi participen famílies culturalment més diverses que les que es troben espontàniament al parc. Faciliten relacions interculturals basades en la confiança i orientades a la cura dels infants i de les persones que se n'ocupen, sobretot mares, però no únicament. Algunes famílies immigrades no volen portar els seus infants a l'escola bressol però a moltes sí que els interessa tenir una xarxa de relació i d'acompanyament a la criança.

4. Proponem la millora o creació de mecanismes comunitaris per enfortir la relació de l'escola amb les famílies tenint en compte la diversitat d'aquestes i les seves dificultats en la vida diària.

Hi ha un gran buit entre escola i família. Les llargues jornades de treball i els horaris laborals atípics agreugen les dificultats de relació intergeneracional i

entre famílies i escola. Per això, cal introduir la visió comunitària en les relacions entre famílies i escola, en la línia del programa Temps de barri, temps compartit.

Sovint sembla que el llenguatge i els motius de preocupació són diferents a l'escola i a les famílies. L'escola (i les famílies) es preocupen pels ritmes d'aprenentatge; les famílies (i l'escola) es preocupen perquè fills i filles estiguin motivats per anar a escola. Però la confrontació apareix per manca d'estratègies conjuntes. Com es pot fer per crear ponts i facilitar la col·laboració? Fan falta nous professionals dins les escoles (psicòlegs, mediadors, educadors socials...)? O bé, cal un servei comunitari en el territori i per a totes les famílies i escoles de la zona? Els serveis/espais familiars (caldrà donar un nom definitiu a aquesta idea) dins els serveis socials bàsics, podrien ocupar-se de promoure aquests ponts i articular la coordinació?

5. Proponem que el Consorci d'Educació faci un recull de bones pràctiques i propostes per treballar millor les relacions intergeneracionals en el camp educatiu. Tota escola hauria de tenir alguna acció de relació intergeneracional i comunitària.

El grup ha valorat de manera molt positiva el programa Aprendre amb la Gent Gran, que promou espais de relació entre infants escolars i gent gran del casal de barri. Un model d'escola més integral –en un sentit social i comunitari– passaria per promoure projectes com aquests, o similars, que es podrien integrar sense grans dificultats en l'assignatura de coneixement del medi social.

Composició del grup

Coordinadora

Cristina Brullet i Tenas, experta

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Francina Alsina i Canudas, Federació Catalana de Voluntariat Social
Paquita Cubero i Vicente, UGT
M. José García, Càritas Diocesana de Barcelona
Jordi Giró i Castañer, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
Maria Herrero i Mellado, Grup Municipal PSC
Chelo Matías de Castro, Creu Roja de Barcelona
Jordi Morató Aragonés, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya
Laura Rafart i Virgili, CCOO
M. Dolors Rubio i Vázquez, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
Joan Trullàs i Graells, Consell Assessor de la Gent Gran de Barcelona

Tècnics i tècniques municipals

Merche Alvira i Latorre, Direcció de Nous Usos Socials del Temps
Carmina Català i Galofré, Direcció d'Acció Social
Teresa Folguera i Moré, Consell Escolar Municipal de Barcelona
Marta Giralt Maldonado, Direcció de Joventut
Mercè González, Direcció d'Immigració
Aleix Ripoll-Millet, Direcció de Serveis d'Acció Social

Representants d'altres entitats

Miquel Àngel Alabart, QUETZAL
Sònia Bardají, Associació de Famílies Monoparentals
Mercè Bassedas i Ballús, Sindicatura de Greuges de Barcelona
Carme Calafat i Signier, Associació Benestar i Desenvolupament
Anna Codorniu i Hernández, Associació de Famílies Monoparentals
Imma Fernández i Verde, Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Barcelona
Teresina Fons i Solé, ADDIF
Cristina López i Villanueva, Universitat de Barcelona
M. Rosa Lunas i Masnou, presidenta de FOCAGG i d'ACFUC
Pilar Núñez i Nerin, INTRESS
Adela Pascual i Ballabriga, Associació de Fons de Coneixements i Experiències
Concepció Pujolar i Cantijoch, Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Barcelona
Cintia Reschke, Marató amb nadó

Invitats i invitades per a temes específics

Maite Bertran i Cortés, tècnica de la Direcció de Nous Usos Socials del Temps
Félix Castillo, psicòleg, psicoterapeuta familiar, professor del Postgrau de Coaching Sistèmic de l'Escola de Teràpia Familiar de l'Hospital de Sant Pau de Barcelona (UAB)
Marleny Colmenares, IMEB
Carme Garate Molina, tècnica del Programa de Gent Gran del Districte de Sants-Montjuïc
Ricard Gomà i Cardona, segon tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania i president del Consell Municipal de Benestar Social
Jordi González Ribas, tècnic del Programa de Gent Gran del Districte de Sants-Montjuïc
Pau Marí-Klose, investigador del CIIMU
Núria Vendrell, psicòloga especialista en infància i adolescència, i docent i supervisora d'espais familiars

Gent gran

El grup ha prosseguit el tema **qualitat de vida i qualitat de serveis**: concepcions i pràctiques.

Entre les organitzacions no lucratives, la qualitat és concebuda com un compromís envers la comunitat en clau de proximitat i interdependència, i també envers les persones i envers la transparència en la gestió de les entitats. A la pràctica, incorporar la qualitat de vida en els serveis significa aportar respostes a les necessitats de confort, de preservació de la identitat, de sentir-se formant part d'un grup o d'una relació, de mantenir lligams amb altres persones, de tenir un projecte de vida malgrat les limitacions funcionals, així com de conèixer les expectatives i preferències de les persones que requereixen els serveis. Se subratlla la importància d'aplicar aquest enfocament en els serveis a aquelles persones que pateixen risc d'exclusió social (no referit a persones en situació d'aïllament social sinó a aquelles que pateixen solitud i manca de lligams sòlids). En aquest sentit, les entitats i els poders públics han de promoure el "compromís social" dels ciutadans, i l'activitat voluntària n'és una clara mostra.

La qualitat dels serveis té dos vessants, un de determinat per la societat i la cultura, i l'altre per la comprensió del que les persones volen i esperen dels serveis. Es planteja la necessitat de bastir una nova cultura que nodreixi les transformacions necessàries per posar en pràctica el principi de l'atenció centrada en les persones.

S'hauria de valorar quina és la satisfacció de les persones grans que utilitzen els diferents serveis fent estudis d'opinió o posant en marxa grups de participació.

Qualitat de vida i qualitat dels serveis: instruments d'avaluació

La presentació de l'Escala per avaluar la qualitat de vida de les persones usuàries dels serveis socials de Catalunya va permetre conèixer el model de qualitat de vida en què es basa (autodeterminació, recursos, propòsit de vida i sentiment de pertinença). El grup va plantejar qüestions relatives a la formació necessària per aplicar-la tant en el pla conceptual com en el d'aplicació, a la periodicitat de l'aplicació, a la implicació de les entitats productores dels serveis pel que fa als efectes en termes d'augment de documentació a treballar i en termes d'activitats d'intercanvi, entre d'altres.

La presentació de l'instrument Dementia Care Mapping (DCM) va permetre apropar-nos als fonaments d'una pràctica d'atenció centrada en la persona amb demència, basada a adoptar el seu punt de vista tot combinant l'empatia i les habilitats d'observació. El resultat de l'aplicació d'aquesta eina d'observació ofereix un mapa on es recullen les conductes i situacions, els nivells de benestar i malestar, els obstacles en l'expressió, i els aspectes positius en el treball amb les persones.

Al llarg de les diferents sessions s'ha posat de manifest la confluència en una direcció: la qualitat dels serveis s'ha de basar en la premissa de l'atenció centrada en les persones.

Pla municipal per a la gent gran 2006-2010

El pla aplica la perspectiva de l'envelliment actiu, formulada per l'Organització Mundial de la Salut tant en l'àmbit de la promoció com en el de l'atenció a través d'actuacions de suport i d'activació de les condicions de benestar, material i emocional.

La presentació va proporcionar informació sobre: serveis d'atenció domiciliària; teleassistència; habitatges amb serveis i residències i centres de dia. El grup va valorar positivament les línies d'actuació i el creixement dels recursos disponibles.

Model de serveis socials bàsics

Es van conèixer els principis que sostenen aquest model, com es planteja la qualitat i el pla previst per al seu desplegament. En són elements clau dues nocions: l'autonomia personal i la vinculació social.

El grup, que valora positivament aquest model, manifesta especial interès en: la relació amb els serveis sanitaris; els nexes amb els plans comunitaris; les respostes dels professionals; la participació dels usuaris, i les vies previstes per comunicar als ciutadans tots aquests canvis.

Programa de participació i gent gran 2008-2011

El programa, aprovat pel Consell Assessor de la Gent Gran (CAGG), aborda, entre d'altres, els temes derivats de les convencions de la Gent Gran, a la vegada que incorpora nous mètodes i dinàmiques, així com l'articulació amb tots els consells de districte a través de dos representants de cada consell.

Els eixos generals del programa són l'envelliment actiu i la construcció d'una ciutat per a totes les edats, a través del Consell en marxa de la gent gran del segle XXI, i de la gent gran i la vida quotidiana als diferents territoris.

El grup es va mostrar d'acord amb les línies de treball i amb la col·laboració en el programa de participació i en els treballs preparatoris de la futura Convenció de la Gent Gran. Així mateix, en el debat es van

subratllar els següents aspectes: la conveniència que els membres dels consells disposin d'informació, l'interès que el Programa de participació i gent gran 2008-2011 sigui conegut per altres grups de treball del Consell Municipal de Benestar Social, la importància que els membres del Consell Assessor de Gent Gran formin part de grups o comissions de treball, i, pel que fa a la difusió del *Document obert de drets i llibertats de les persones amb dependència*, la conveniència de cercar vies de difusió per a aquells grups de persones grans que viuen soles i que disposen d'escassos lligams socials.

Propostes

Al llarg de les diferents sessions s'ha posat de manifest la confluència en una direcció: la qualitat dels serveis s'ha de basar en la premissa de l'atenció centrada en les persones. Les diferents presentacions, des de l'interior de les organitzacions i des de l'exterior, ens han permès acostar-nos a enfocaments i pràctiques que tenen aquesta premissa com a nucli i també ens han permès identificar una sèrie d'aspectes clau en què basem les propostes que es presenten a continuació. Aquests aspectes clau són: 1) el canvi de cultura i els reptes d'adaptació que això comporta a les administracions públiques, les organitzacions que presten els serveis i els professionals, i 2) la comunicació als ciutadans sobre aquest enfocament.

1. El principi d'atenció centrada en la persona ha d'informar: 1) del disseny de les normatives d'aplicació de la nova legislació per al conjunt d'actuacions, 2) dels models de contractació per a la prestació de serveis i 3) dels sistemes d'acreditació.

2. Les entitats que presten els serveis han de: 1) identificar els canvis en els processos de treball que es deriven de l'aplicació del principi de l'atenció centrada en la persona, 2) explicitar els beneficis que comporta per a les persones grans, i 3) desplegar vies per augmentar la participació de les persones grans a les quals atenen i per conèixer quina és la seva valoració dels serveis i les seves preferències. Les administracions públiques han de fomentar aquest procés i donar-li suport, així com donar valor a les actuacions esmentades en les clàusules per a la contractació de la prestació de serveis. En aquest sentit, i complementàriament al que hem esmentat, es proposa: la creació del premi "L'atenció centrada en la persona", que reconegui les bones pràctiques en l'àmbit de l'atenció a la gent gran i ajudi a visualitzar l'aplicació d'aquest model en la pràctica.
3. Els plans de formació continuada dels professionals han d'atendre l'aprenentatge, teòric i pràctic, per tal d'orientar les pràctiques en termes d'atenció centrada en la persona, parant especial atenció a: 1) la relació dels professionals amb les persones grans, els seus familiars i persones properes, 2) l'expressió de la dimensió emocional i 3) l'aplicació de la dimensió ètica. Les administracions públiques han de preveure aquesta formació per als professionals que treballen en el sector públic –en la planificació, la gestió i l'atenció directa–, i donar suport a les entitats privades que ho requereixin i col·laborar-hi.
4. Les condicions de treball de les organitzacions, públiques i privades, han d'incorporar la cura de tots aquells professionals que hi intervenen, com també en el cas dels voluntaris, explicitant les modalitats i iniciatives concretes que s'apliquen en aquest sentit.
5. Respecte de les entitats en què participa la gent gran, és necessari: 1) oferir informació sobre el principi d'atenció centrada en la persona i el nou model de serveis socials bàsics, 2) demanar que col·laborin en la difusió, 3) recollir les aportacions que facin, especialment pel que fa a la comunicació, l'accés i la participació dels ciutadans que utilitzen els serveis com a usuaris, així com respecte a l'arrelament dels centres de serveis socials a l'entorn comunitari, i 4) realitzar posteriorment el retorn sobre l'aplicació de les seves aportacions.
6. Recollir l'experiència dels professionals dels serveis socials bàsics que es deriva del seu contacte quotidià amb persones grans i familiars, ja que aquells professionals, sovint, són els primers a copsar les limitacions en la comprensió de la informació sobre els serveis.
7. Així mateix, el grup es proposa fer el seguiment de la implantació del model de serveis socials bàsics i cooperar en el desplegament del Programa de participació i gent gran 2008-2011.

Composició del grup

Coordinadora

Mercè Pérez i Salanova, experta

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Antoni Cervera i Alemany, Col·legi Oficial de Metges de Barcelona
Josep Espinàs i Xivillé, UGT
Montserrat Gramunt i Pubill, Grup Municipal CiU
M. Lluïsa Ibáñez Boira, Grup Municipal PP
Vicens Ibáñez i Martínez, Grup Municipal CiU
M. Rosa Lunas i Masnou, Federació Catalana de Voluntariat Social
Montserrat Marcos i Rovira, Grup Municipal PSC
Anna M. Massó i Campamà, Grup Municipal CiU
Maria Moreu, Càritas Diocesana de Barcelona
Montserrat Mora i Fernández, Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya
Josep Muñoz i Puerta, Consell Assessor de la Gent Gran
Isabel Quintana i Sánchez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Gemma Rocés i Bellmunt, Creu Roja de Barcelona
Teia Roger i Canals, Fundació Viure i Conviure de Caixa Catalunya
Rosalina Sicart, Col·legi de Pedagogs de Catalunya
Josep Solans i Domínguez, Fundació Viure i Conviure de Caixa Catalunya
Dolores Solís i Donat, CCOO
Albert Sorrosal i Puyal, Vocalia de Gent Gran de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona
Pepita Vergara i Beltran, Col·legi Oficial de Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
Cristina Vidal i Martí, Fundació Pere Tarrés
Josep Vila i Miravent, Grup Municipal CiU
Josep Zalacaín i Suárez, Grup Municipal CiU

Tècniques municipals

Montserrat Borràs i Solé, Direcció de Participació Social
Cèlia Ciurana i Munté, Direcció d'Acció Social
Antoni Fernández i Lozano, Direcció de Participació Social
Lluïsa López i Robles, Direcció de Drets Civils

Representants d'altres entitats

Antonio Aguayo i Sánchez, Asociación Foro para la Defensa de la Tercera Edad
Oriol Alsina i Español, Fundació Amics de la Gent Gran
Pere Ardite, Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA)
Sergi Arenas, Universitat Autònoma de Barcelona
M. Pia Barenys i Pérez, Universitat Autònoma de Barcelona
Adela Boixadós i Porquet, Universitat Autònoma de Barcelona
Llibert Cristià i Rovira, La Tercera Edat per al Tercer Món
Carmen Domínguez i Alcón, Universitat de Barcelona
Conrad Ensenyat i Sacristan, Belluga't
Maria Furriol i Teixidó, Consell Nacional de Dones d'Espanya
Asunción López i Vázquez, AAVV Porta
M. Rosa Lunas i Masnou, Associació Catalana de Familiars, Usuaris i Col·laboradors de Centres Geriàtrics Assistits
Montserrat Llopis i Graells, Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA)
Àngel Marcos i Martín, Asociación Foro para la Defensa de la Tercera Edad
Mercè Mas i Quintana, experta
Antoni Navarro i Monteys, Institut Tutelar ACFUR
Roser Ponsatí i Capdevila, Consell de Dones de Sarrià-Sant Gervasi
Llúcia Prats i Martí, Associació d'Ajuda a Assistents Socials Jubilats Equip 65
Concepció Pujolar i Cantijoch, Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer de Barcelona
Pilar Rodríguez i Benito, Associació Benestar i Desenvolupament
Assumpció Ros i Florenza, Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat
Eulàlia Serra i Bertran, Alzheimer Catalunya

Invitats i invitades per a temes específics

José Miguel Aliaga, responsable del programa de qualitat d'AUREN, i els serveis i/o projectes ACRA
Oriol Alsina, director-gerent d'Amics de la Gent Gran
Pere Ardite, vocal de la junta directiva d'ACRA i gerent de la Residència la Torrassa
Xavier Canals, tècnic de qualitat de la Subdirecció General de Programació i Avaluació de l'ICASS
Elena Fernández Gamarra, psicòloga i directora d'Alzheimer Catalunya
Ricard Gomà i Cardona, segon tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania i president del Consell Municipal de Benestar Social
Montserrat Llopis, directora general d'ACRA
Sílvia Merino, directora de la Residència Falguera (Fundació Vallparadís)
Sílvia Navarro i Pedreño, directora tècnica de la Direcció Tècnica d'Acció Social
Gemma Rocés, Creu Roja
Pilar Rodríguez i Benito, directora de l'Àrea Sociosanitària i responsable de qualitat d'ABD
Assumpció Ros, presidenta de Feate

Infància

Aquest curs el grup ha tractat bàsicament dos eixos, el tema de la infància i la interculturalitat i la celebració del 20è aniversari de la Convenció dels Drets dels Infants. A més, el grup va considerar pertinent fer un balanç o seguiment de les propostes del grup d'Infància del CMBS amb relació als drets reconeguts en la convenció, així com dedicar una sessió per conèixer l'esborrany de la Llei d'infància a Catalunya.

Infància i interculturalitat

En l'àmbit del lleure, cal destacar el projecte Calidoscopi, actualment impulsat per l'Agència Catalana de Joventut, i que s'emmarca dins d'un pla d'actuació per a la interculturalitat en el lleure i compta amb una trajectòria de vuit anys de funcionament. Es parteix de la idea del lleure com a oportunitat per fer la integració d'infants nouvinguts. Els objectius generals del projecte són: sensibilitzar les famílies immigrades sobre els beneficis de l'educació en el lleure, promoure la participació dels infants i adolescents immigrants en els espais de lleure, promoure la formació dels educadors i impulsar la coordinació entre els moviments d'educació en el lleure i els col·lectius de persones immigrades.

En l'àmbit familiar, cal destacar el Programa d'acompanyament a nuclis familiars reagrupants, que ha posat en marxa l'Ajuntament de Barcelona per a persones que tenen la seva situació regularitzada. Emmarca el tema del reagrupament, informant del que és el reagrupament familiar, quins són els familiars reagrupables, quines són les obligacions de l'Ajuntament segons estableix l'actual normativa d'estrangeria i les característiques sociològiques dels sol·licitants. Aquest programa s'ha endegat inicialment en alguns districtes de la ciutat. Es destaca que

la decisió del reagrupament familiar és important perquè són persones que viuen i estan en situacions de regularitat i fan una aposta per viure a mitjà i llarg termini a la ciutat. Es plantegen estratègies de participació a la ciutat i estratègies d'aprendre l'idioma (el català), establint vincles amb la ciutat. Es recomana treballar amb els infants i joves immigrants la vinculació amb la xarxa social del lloc on viuen, fer un treball de sensibilització dels pares o famílies perquè ells s'integrin a entitats del barri i afavorir la creació de xarxes.

En l'àmbit de l'educació cal destacar la *Guia de menors i estrangers. Formació i treball*. L'objectiu de la guia és informar i orientar els diferents professionals que treballen amb població adolescent i joves immigrants, sobre quin és el marc jurídic aplicable a aquests joves estrangers, sobretot quan acaben els estudis obligatoris (a partir dels 16 anys). S'identifiquen les situacions en què estan els menors estrangers des del punt de vista jurídic o legal, s'analitza l'accés a l'educació postobligatòria, l'accés al mercat laboral i la millora possible de la situació jurídica. S'alerta de les repercussions que pot tenir el context actual de crisi econòmica, que pot marcar una diferència entre el que diu la legislació i la praxi.

Presentació de l'esborrany de la nova Llei d'infància de Catalunya

La missió de la Llei és unificar la legislació. Es caracteritza per ser la primera Llei que inclou tots els infants i adolescents i toca totes les temàtiques. L'àmbit de la Llei són tots els infants menors de 18 anys que es trobin a Catalunya, encara que sigui eventualment. Conceptes clau de la Llei són: promoció (actuacions proactives per fomentar el benestar), atenció (actuacions per prevenir possibles situacions que van malament), protecció, prevenció (actuar sobre probabilitats i no pas fets que hagin tingut lloc) i participació.

Amb relació a la futura Llei d'infància, el grup posa èmfasi en la importància de l'aplicació de la Llei i dels mecanismes que es poden o s'han d'introduir per garantir-ne l'aplicació al màxim.

La Convenció dels Drets dels Infants i el treball de recull de les propostes del grup d'Infància des de l'any 1999 fins al 2008

Del conjunt dels drets recollits a la Convenció, els drets de protecció de la infància són els que han estat més àmpliament desplegats i és en aquesta direcció en què s'ha fet més visible la infància. Els drets de participació són els més innovadors i els que aporten la visió dels infants com a subjectes.

El grup d'Infància ha volgut fer un recordatori de les propostes que ha formulat altres anys i que es consideren menys reeixides, en relació amb els drets reconeguts a la Convenció.

Propostes

- L'administració o els serveis públics haurien de facilitar, en els casos necessaris:
 - la gratuïtat de la formació de monitors immigrants,
 - beques a les famílies per a activitats de lleure dels seus fills que es realitzin durant l'any (no només a l'estiu),
 - locals dignes i amb facilitat d'horaris als centres d'esplai per a la realització de les seves activitats.
- Es demana a l'Administració que impulsi més campanyes de foment i valoració de l'educació en el lleure i de difusió dels centres de lleure de la ciutat, per tal d'aconseguir l'augment de la participació en aquest tipus de centres. És necessari acostar la cultura del lleure a les famílies immigrades, per treballar la interculturalitat, però també a totes les famílies i infants.
- Cal editar materials de difusió dels centres de lleure que tinguin en consideració l'ús dels dos idiomes (català i llengua estrangera), utilitzant un llenguatge que no reproduïxi estereotips.
- Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que l'any 2010 estengui l'aplicació del Programa d'acompanyament a nuclis familiars reagrupants a tots els districtes de la ciutat i que el difongui i doni a conèixer. I a la vegada, que reforci la idea o enfocament de treball, o que faci xarxa a nivell de territori.

- Es demana que quan sigui una experiència reeixida es pugui ampliar o redimensionar el projecte a famílies que ho sol·licitin, tot i que no passin pel circuit de reagrupament. És a dir, aprofitar els bons recursos i accions que es duen a terme des del projecte, perquè hi puguin accedir també les famílies immigrades no reagrupades que ho sol·licitin.
 - Es proposa impulsar o articular un projecte de banc de famílies nouvingudes, que puguin fer una tasca d'autoajuda o ajuda mútua per a altres famílies immigrades no reagrupades legalment.
 - Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que a nivell polític demani a les autoritats competents estatals el canvi de legislació necessària per tal que els joves immigrants més grans de 16 anys puguin accedir al mercat laboral, siguin o no fills d'una família reagrupada.
 - Es proposa fomentar la creació dels recursos necessaris encaminats a la inserció laboral adaptada, és a dir, adreçada al col·lectiu de joves immigrants que tenen alguna discapacitat en els circuits ja establerts.
 - Es proposa ampliar la difusió de la *Guia de menors i estrangers. Formació i treball* no només al col·lectiu d'ensenyants, sinó també a altres professionals o tècnics que treballen o intervenen en l'àmbit de la infància. També es recomana ampliar la informació dels recursos d'inserció sociolaboral inclosos en la guia, i incloure aquells que siguin de fora de la ciutat.
 - Es demana garantir al màxim l'aplicació de la futura Llei d'infància de Catalunya, i per tant se sol·licita que es disposin els recursos econòmics suficients, per tal que sigui efectiu el desplegament de la llei i els municipis puguin assumir les competències que se'ls atorga.
 - Es demana que s'avaluï l'aplicació de la Llei d'infància de Catalunya al cap d'un any de ser aprovada. I per tant des de l'Ajuntament de Barcelona i des del Consorci de Serveis Socials de Barcelona cal preveure i definir o establir els indicadors necessaris per realitzar aquesta avaluació.
- Amb relació a la nova Llei de la infància, es van fer arribar al Parlament de Catalunya, en el seu moment (durant el període d'informació pública) les aportacions que va realitzar o considerar el grup d'Infància del Consell Municipal de Benestar Social.
- Finalment, el grup vol fer un recordatori d'algunes de les propostes formulades durant el període comprès entre l'any 1999 i el 2008, perquè es consideren menys assolides i es demana per tant que s'avanci en la seva realització:
- Incorporar una metodologia avaluativa que permeti fer efectiva l'avaluació dels projectes d'infants a l'Ajuntament (any 2008).
 - Impulsar un marc de treball en xarxes d'infància, en els territoris, que es concreti en un protocol normatiu (any 2006). (A la pràctica existeix una taula o xarxa al districte d'Horta-Guinardó, anomenat Interxarxes, així com la Xarxa per a la criança de la petita infància del Districte de Sant Andreu, la xarxa Xafir al barri del Raval i se n'ha creat una altra al Districte de Sarrià-Sant Gervasi.)

- Crear un òrgan que coordini i articuli les accions municipals per a la infància i adolescència, tal com contempla el Programa municipal per a la infància i l'adolescència (proposta de l'any 2006).
- És important, per tal de fer visible la infància, que es desglosi el pressupost corresponent al Programa municipal per a la infància i l'adolescència dins el pressupost municipal (any 2006).
- Seria convenient reprendre la proposta formulada l'any 2005: que cada vegada que neixi un nen o una nena a la ciutat de Barcelona, l'alcalde li enviï el fulletó informatiu dels drets dels infants, per tal de fer visibles els drets de la Convenció. Actualment s'envia una carta de benvinguda, però hauria d'anar acompanyada de la corresponent informació dels drets de la Convenció.
- S'ha fet un pas endavant amb la publicació del Programa municipal d'infància i adolescència en un format i llenguatge adequats i atractius per als infants, però queda pendent fer l'edició del PAM en un llenguatge adequat per als infants (any 2004).
- Millorar i incrementar l'oferta i la disponibilitat d'espais públics de lleure per als infants (any 2008). Cal possibilitar la participació dels infants, per tal de tenir en compte la seva opinió i visió a l'hora de fer el disseny d'espais públics. I cal també donar més suport infraestructural a les entitats d'infants i adolescents.
- Cal el suport explícit de l'Ajuntament per demanar al Parlament de Catalunya la creació de la figura de l'observador parlamentari, per tal que sigui consultat amb les lleis que puguin afectar la infància (proposta any 2005).

Composició del grup

Coordinadora

Jose Fernández i Barrera, experta

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

José M. Alonso i Varea, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya
M. Dolores Balibrea i Pérez, Audiència Provincial de Barcelona, Secció 6
Pitu Buxó, Grup Municipal PSC
Rafael Contreras i Martínez, Grup Municipal ICV-EUiA
Marta Cots i Sastre, Consell de la Joventut de Barcelona
Anna Fernández i Fernández, Federació Catalana de Voluntariat Social
Núria Gaig i Janer, Grup Municipal PSC
Núria Galán i Orriols, Consell de la Joventut de Barcelona
Jordi Giró i Castañer, Federació d'Associació de Veïns i Veïnes de Barcelona
Nati Manzano, Càritas Diocesana de Barcelona
Jordi Morató Aragonès, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya
Xavier Puigdollers i Noblom, Grup Municipal CiU
Rosa M. Pujadó Polo, Comissió de la Infància de Justícia i Pau
Laura Rafart i Virgili, CCOO
José Antonio Ruiz i Montes, Creu Roja de Barcelona
Marta Sanchis i Franch, Càritas Diocesana de Barcelona
Marta Solé Andrés, Fundació "la Caixa"
Maria Valencia i Vera, Moviment de Centres d'Esplais Cristians-Fundació Pere Tarrés

Tècnics i tècniques municipals

Dolors Cabrera i Alonso, Institut Municipal d'Educació
Neus Canelles i Vilardell, Direcció de Drets Civils
Jordi Casanovas i Berdaguer, Direcció de Joventut de la Regidoria de Dona i Joventut
Carmina Català i Galofré, Direcció d'Acció Social
Carles Gil i Miquel, coordinador del Consell de Participació Social
Anna Montolio i Fornons, Direcció d'Acció Social

Representants d'altres entitats

Patricia Alberó, Associació de Benestar i Desenvolupament
Clara Darder i Lissón, COM ràdio
Paco Estellés, Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència
Raúl López i Cancho, Federació d'Esplais Catalans (ESPLAC)
M. Rosa Martínez i Barella, Escola d'Infermeria, Universitat de Barcelona
Pilar Núñez i Nerín, Institut de Treball Social i Serveis Socials
M. Rosa Pérez, Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya
Clara Roca de Torres, Institut d'Infància i Món Urbà
Josep M. Villena i Segura, DIOMIRA

Invitats i invitades per a temes específics

Francesca Blanch Salesas, Direcció de Serveis d'Acció Social
Marleny Colmenares i González, coordinadora del Fòrum d'Educació i Immigració
Carles Galdón, ACEC
Carme Gómez Granell, directora del CIIMU
Albert Grau, ex-director IES Miquel Tarradell i inspector d'Educació
Raúl López, ESPLAC
Manel Malloll, inspector d'Educació
Joan Mayoral, subdirector General de la DGAIA
David Moya, professor de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona i membre de l'Institut de Dret Públic
Mawa Ndiaye, tècnic de l'Àrea de Participació i Interculturalitat de l'Agència Catalana de Joventut de la Generalitat de Catalunya
Imma Pérez i Rovira, secretària de la Secretaria d'Infància i Adolescència de la Generalitat de Catalunya
Glòria Rendón i Toro, Direcció d'Immigració. Gerència d'Educació Cultura i Benestar de l'Ajuntament de Barcelona

Pobresa

Tal i com es va acordar en la primera sessió de treball de 2009, les propostes del grup d'aquest any se centraran en la necessitat de **prendre mesures de reacció a curt termini davant la crisi econòmica**. Les propostes d'àmbit estructural i sobre polítiques públiques a mitjà i llarg termini ja van ser discutides i presentades en el procés d'elaboració del Pla d'acció municipal contra la pobresa.

En les sessions de treball realitzades entre el març i el maig de 2009, i recollint una proposta de la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona (FAVB), s'ha iniciat un treball de compartir un primer coneixement o aproximació a la realitat dels impactes de la situació de crisi econòmica en la ciutadania, per tal de poder apuntar i proposar algunes mesures de xoc i d'urgència per fer-hi front.

En una primera fase, el grup de treball ha sistematitzat les percepcions quotidianes de les persones professionals de les entitats que treballen directament en l'atenció de col·lectius en situacions de vulnerabilitat. A partir de l'observació directa i del debat posterior en la sessió de treball de maig, podem apuntar les següents tendències:

- Hi ha un augment generalitzat de la demanda dels serveis oferts per les entitats.
- No es detecten canvis significatius en la situació de les persones en situacions d'exclusió consolidada o de pobresa extrema. Els efectes de la crisi es fan sentir en el mercat laboral; per això entre les persones que fa temps que estan excloses del mercat laboral, la situació no és diferent de la de 2007.
- Les entitats que ofereixen formació ocupacional i/o programes d'inserció laboral estan rebent moltes més demandes de les que poden atendre.

- El perfil de les persones que demanen suport per a la integració laboral està canviant. Fins al 2008, s'atenien persones amb un nivell educatiu molt baix o nul. Des de fa poc més d'un any, s'estan incrementant les persones ateses amb certa preparació professional i acadèmica.
- Han aparegut perfils inèdits fins abans d'iniciar-se la crisi: persones o unitats familiars que, disposant d'habitatge de propietat, necessiten ajuda de les entitats o de l'Administració per accedir a béns bàsics. Davant el descens dels ingressos, aquestes famílies han de dedicar els recursos a fer front al deute contret per comprar l'habitatge i no els queda suficient per cobrir les seves necessitats.

Un altre aspecte que s'ha començat a treballar, i que s'haurà de concretar en les primeres sessions de treball del curs 2009-2010, és la proposta de recollida d'indicadors per a l'elaboració d'un sistema d'informació que permeti disposar de dades actualitzades periòdicament sobre la situació social de la ciutadania de la ciutat, amb atenció especial en l'impacte de la crisi sobre la població en risc i en situació d'exclusió a la ciutat. El llistat d'indicadors permetrà fer un seguiment de la situació socioeconòmica de la població de Barcelona. I caldrà concretar:

- els indicadors
- la periodicitat de les dades
- el nivell de concreció territorial

Propostes

Una preocupació de les entitats del grup ha estat que les accions urgents o de xoc allunyin les administracions públiques i el tercer sector d'una perspectiva preventiva i comunitària de

la lluita contra la pobresa. Tenint sempre present aquesta inquietud, el grup de treball concreta les següents propostes d'actuació davant les problemàtiques socials derivades de la crisi, distingint les mesures generals i d'abast més llarg, de les mesures més immediates i concretes.

En el pla de línies d'actuació més generals i d'abast més llarg que s'haurien d'impulsar alhora o acompanyant les mesures més urgents hi ha:

- Aprofundir en la transversalitat i la coordinació entre serveis i entitats.
- Promoure projectes que facilitin la conciliació de la vida familiar i la vida laboral a les dones, especialment mares soles. Aquestes mesures tindrien una doble finalitat: oferir als infants de 0 a 3 anys escoles bressol de qualitat i un entorn de socialització que serveixi de prevenció de l'exclusió social, i facilitar la incorporació laboral de les mares.
- Creació d'un parc d'habitatges protegits.
- Intervenció global en els habitatges sobreocupats.
- Promoure l'enfocament comunitari de la lluita contra la pobresa i la coresponsabilitat en els processos preventius de l'exclusió social. És imprescindible donar a conèixer les bones pràctiques existents i crear espais que permetin compartir el coneixement en aquesta matèria.

Les mesures urgents i/o de xoc proposades són:

1. Posar mitjans per fer efectiva una finestra única per als serveis socials. Incrementar i optimitzar els recursos per a la formació i assessorament per a persones que es troben en situació de crisi per primera vegada (assessorament legal, economia domèstica, recursos i circuits d'accés) a

través d'un sistema centralitzat d'informació de primer nivell i d'orientació.

2. Ampliació de les ajudes econòmiques destinades a conservar l'habitatge i evitar els desnonaments. La intervenció social sobre persones sense sostre és més cara i més traumàtica que la intervenció preventiva.
3. Establir una taxa turística, la recaptació de la qual es destini a la lluita contra la pobresa.
4. Oferir exempcions fiscals a les empreses que contractin persones en risc d'exclusió.
5. Incrementar els ajuts d'urgència temporals en forma de subsidis econòmics, habitatge o productes alimentaris (menjadors, beques i tiquets per als comerços). Aquestes mesures han d'evitar promoure la mendicitat o el paternalisme i han d'estar encaminades a impedir el desarrelament social de les persones en risc. Ajudes econòmiques per pagar escoles bressol.
6. Comunicar apropiadament la situació social dels col·lectius més desfavorits de la ciutat. Portar a terme un treball de sensibilització ciutadana que promogui la solidaritat i que desmenteixi els tòpics que generen conflictivitat social. Cal transmetre que la pobresa pot afectar tothom i que requereix una reacció comunitària i solidària.
7. Aprofitar les noves borses de treball que, a través de la contractació pública, puguin oferir col·locació a persones aturades. Per exemple: tècnics i tècniques dels punts d'informació i atenció a les dones (PIAD), dels sectors de serveis socials derivats de la Llei de dependència, del tercer sector, d'atenció a la infància...

Composició del grup

Coordinadors

Albert Recio i Andreu, expert (fins l'octubre de 2008)
Albert Sales i Campos, expert

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària
Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Teresa Bermúdez i Sánchez, Càritas Diocesana de Barcelona
Amparo Bernad i Caballero, Grup Municipal PSC
Berta Borràs, Grup Municipal CiU
Montserrat Catarineu i Pérez, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona
Gladys Cuzco i Lescano, Grup Municipal PSC
Raquel de Haro, CCOO del Barcelonès
Anna de los Riscos, Consell de la Joventut de Barcelona
Josep Espinàs i Xivillé, Unió de Jubilats i Pensionistes de la UGT
Anna Gudiol i Corominas, Justícia i Pau
Josep M. Modol, Federació Catalana de Voluntariat Social
Zaida Palet, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
Miguel Pozo i Navarro, Creu Roja de Barcelona
Paula Veciana, Fundació Caixa Catalunya
Marta Zaragoza i Esteve, Fundació "la Caixa"

Tècnics i tècniques municipals

Carme Fortea i Busquets, Direcció de Benestar Social
Herminia Gil i Canales, Barcelona Activa

Representants d'altres entitats

Mireia Angerri i Feu, Associació de Mentors i Emprenedors
Cecília Bosch i Nuri, Fundació Escó
Joan Comas i Basagañas, Acció Solidària Contra l'Atur
Maria Estrany i Gari, Fundació Trini Jove
Francesca Ferrari i Rebull, Associació Catòlica Internacional de Serveis
Maria Furriol i Teixidó, Consell Nacional de Dones d'Espanya
Laura García i Soria, Filles de la Caritat
Esther Henar i Pérez, Associació Benestar i Desenvolupament
Glòria Heranz, Direcció General d'Economia Cooperativa, Social i d'Autoocupació, Generalitat de Catalunya
Aurora Mahedero, Bona Voluntat en Acció
Jorgina Martínez, Fundació Formació i Treball
Ramon Noró i Camats, Fundació Arrels
Montserrat Pelegrí i Rossell, Associació CÍVIC Iniciatives Socials i Ocupació
Rosa Romeu i Tarragona, Fundació Catalana de l'Esplai
Lluís Toledano i Gaju, Institut de Reinserció Social (IRES)
Josep M. Trullàs i Graells, Fundació Acció Solidària Contra l'Atur
Pilar Villagrasa, Institut de Reinserció Social (IRES)
Francisco Villarrasa i Romero, Fundació Engrunes

Invitats i invitades per a temes específics

Ricard Gomà i Cardona, segon tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania i president del Consell Municipal de Benestar Social

Salut

El grup ha continuat aprofundint la línia encetada el curs passat al voltant dels determinants de la salut i la utilització profitosa dels serveis sanitaris, tot introduint la participació en salut i el paper actiu que ha d'emprendre la ciutadania. Cal remarcar la voluntat del grup de fer-se ressò de les noves necessitats i preocupacions en temes de salut, com ha estat el cas del posicionament sobre la vacuna del virus del papil·loma humà.

Consideracions entorn de la inclusió de la vacunació contra el virus del papil·loma humà. Es van debatre diversos aspectes quant a la inclusió de la vacunació contra el virus del papil·loma humà al calendari oficial. A més d'una informació genèrica sobre aquest virus, també es van tractar algunes incògnites (possibilitat de reaccions adverses, eficàcia a llarg termini, guanys o beneficis que suposa la vacunació i les pèrdues, les qüestions ètiques, etc.).

Consideracions per plantejar futures intervencions: promoure des de la política pública la seva funció educadora vers la població i amb dedicació de recursos econòmics; garantir l'objectivitat de la informació que es dona en relació amb el virus del papil·loma humà, i més concretament al voltant de la vacunació; insistir i acompanyar més la mesura de la vacunació amb accions informatives. És important no crear alarma social i aprofitar els espais o taules participatives per abordar aquests temes i donar informació clara. Respecte als joves, cal treballar molt més la idea de la importància de l'ús del preservatiu en les relacions sexuals, com a principal element de prevenció.

Es va acordar l'elaboració d'un document on es reflectia el posicionament del grup i les seves propostes.

La prestació farmacèutica: anàlisi i contribucions en la seva normalització. Es va tractar el tema de l'ús de medicaments per part de la població i la seva racionalització des de l'Administració, tot millorant la comunicació i la informació, la qualitat i eficiència de la prescripció i la seguretat.

La recepta electrònica és una eina potent i, tecnològicament, és un projecte complex que implica un canvi cultural important per al ciutadà.

L'atenció primària de salut: dels problemes a la innovació. Nova reforma o reorientació del model d'atenció primària de salut. Es vol avançar des d'un sistema centrat en les estructures i demandes a un sistema centrat en els problemes i les necessitats. Cal abordar problemes emergents (envelliment, dependència, immigració) que necessiten respostes noves. Hi ha un problema important de finançament insuficient que requereix accions com la revisió i la racionalització.

Respecte a la salut pública i la salut comunitària, cal que s'integrin els serveis i recursos assistencials clínics i de salut pública amb una orientació comunitària, generant un equilibri entre les actuacions tecnològiques i les comunitàries, fent sanitat transversal i no vertical en l'atenció primària i anant cap a una salut pública.

El Pla d'innovació d'atenció primària i salut comunitària es fonamenta en dos eixos, les persones i els recursos. Apareix un concepte nou, el de la comunitat sanitària local, que aglutina els serveis que treballen en un territori. I nous instruments: la cooperació i el pacte.

Vigilància de la contaminació a la ciutat de Barcelona: aire, aigua i aliment, i Efectes sobre la salut de la contaminació atmosfèrica: el cas de Barcelona.

La vigilància de la contaminació a la ciutat de Barcelona i la consideració dels instruments de prevenció i de control de la salut pública inclouen aspectes com el compliment de la regulació, el control i sistemes de vigilància que s'implementen, sistemes de recollida, documentació, etc. Hi ha molta capacitat d'investigació i recerca, que a la llarga té efectes en la regulació, però també són importants altres aspectes com la factibilitat de les mesures reguladores. La regulació planteja novetats pel que fa als aliments i als contaminants ambientals.

La contaminació atmosfèrica és el repte ambiental més important que s'ha d'afrontar. Les intervencions basades en les polítiques de neteja de l'aire disminueixen la contaminació atmosfèrica i tenen efectes positius en la salut. Es recalca la necessitat imperiosa d'emprendre polítiques de neteja de l'aire, per tal de reduir la contaminació atmosfèrica de la ciutat de Barcelona, i instar l'Ajuntament a tenir un paper més proactiu i decidit en aquesta matèria. Es recomana insistir en l'aplicació del model de reciclatge i reducció de residus.

Participació en salut. El marc principal de referència és el Pla d'actuació municipal 2008-2011 (PAM). Es destaca l'objectiu de "fomentar la participació com a condicionant de salut a través d'òrgans reals de participació, amb la ciutadania organitzada, els professionals i la població en general", que es porta a terme des d'una diversitat d'estructures participatives: Jornades de Participació en Salut Pública, grups de treball del CMBS (salut i drogues), consells de salut de districte, Consell de Salut de Barcelona, salut en els plans de desenvolupament comunitari, etc.

Propostes

Per una utilització raonable i més segura dels medicaments

- Promoure la figura del farmacèutic comunitari que existeix a altres països, com a professional que no es limita a la venda de fàrmacs, sinó que ofereix altres serveis de promoció de la salut i prevenció de la malaltia, facilita informació, orienta i fa tasques d'educació sanitària respecte del bon ús dels medicaments. Cal promoure un acord o conveni entre el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i el Col·legi de Farmacèutics que reguli la prestació de serveis.
- Demanar a l'Ajuntament de Barcelona que vetlli i promogui en matèria de prestació farmacèutica, especialment en els centres sanitaris amb els quals té més relació, intervencions que ajudin a millorar la comunicació i la informació, la qualitat de la prescripció, l'eficiència de la prescripció farmacèutica i la seguretat.
- Demanar al Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya que articuli mecanismes per gestionar la prescripció dels medicaments, és a dir, fer el seguiment d'aquesta prescripció, a través dels professionals que consideri més oportuns (professional d'infermeria, etc.), i a l'Ajuntament que prengui mesures en aquells centres sanitaris amb els quals té més relació.

Per avançar cap a un model de salut comunitària

- Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que vetlli i promogui en les àrees bàsiques de salut que gestionen organitzacions amb les quals té més relació, la reorientació del sistema sanitari cap al nou model de salut comunitària.
- Per tal d'incidir en el desenvolupament i concreció dels objectius del nou model de salut comunitària, cal donar paper als consells de salut territorials, perquè fomentin la participació de ciutadans i entitats i de professionals d'altres disciplines, no només les sanitàries.
- Donar valor i buscar mecanismes que permetin articular la tasca que realitzen les organitzacions o entitats de salut sense afany de lucre, per tal d'integrar-les o articular-les en el sistema de salut comunitària.

Per reduir la contaminació ambiental i els seus efectes nocius per a la salut de les persones

- Es demana a l'Ajuntament de Barcelona que emprengui el lideratge i que desenvolupi més iniciatives per a la prevenció dels efectes adversos de la contaminació ambiental. Les mesures de reducció del trànsit que s'estan prenent a la ciutat i a la regió metropolitana són positives i necessàries, però es demana que s'intensifiquin i que al mateix temps es prenguin mesures per reduir el flux de camions cap al port i els polígons industrials, afavorint el transport de mercaderies a través del ferrocarril, perquè els transports pesants són un element que provoca molta contaminació a la ciutat. També cal millorar la recollida de residus i el funcionament dels vehicles d'escombraries i neteja.

- L'ampliació i millora del metro, trens de rodalies i tramvia són mesures que tenen un impacte positiu en la salut i que cal potenciar, acompanyant-les de més mesures que desincentivin l'ús de vehicles de motor.
- Cal impulsar i dissenyar campanyes de difusió potents, amb lemes clars i directes, com per exemple "Barcelona respira", perquè la ciutadania es conscienciï de la importància i magnitud del fenomen de la contaminació i de les seves repercussions nocives per a la salut. D'aquesta manera es contribuirà a visibilitzar i avançar en la percepció dels riscos que suposa la contaminació per a la salut.

Per promoure la participació en salut

- Es proposa que des dels consells de salut de districtes es faci el tractament i seguiment dels determinants de la salut en general, per exemple de la contaminació atmosfèrica i les seves repercussions sobre la salut.
- Promoure l'impuls i consolidació dels consells de salut de districtes en tots els districtes de la ciutat, per tal que es consolidin com a òrgans de participació amb una visió i tractament ampli dels temes de salut (no només el vessant assistencial) i dotar-los dels mecanismes operatius necessaris (metodologies de treball, reglamentació, etc.) per fer-ne efectiva la consolidació i l'eficàcia.
- Demanar que es reforcin els espais de participació en salut, en el sistema sanitari, i que aquests espais permetin una participació activa més que una participació formal o burocràtica.

- Cal reformar o modificar el Consell de Salut del Consorci Sanitari de Barcelona (composició, nomenclatura...) per tal de possibilitar que els ciutadans i ciutadanes hi estiguin més representats.
- Demanar a l'administració competent en matèria de salut que prioritzi la línia de treball o d'intervenció amb els ciutadans, per tal de fer efectiva la idea de la coresponsabilitat en pro de la millora de la salut i fomentar la pràctica d'hàbits saludables.
- En aquesta línia cal aprofitar l'oportunitat que poden representar les entitats o agents associatius que participen en els consells de salut territorials, per desenvolupar rols de ciutadans actius, en les seves entitats.
- És necessari impulsar i fer accions polítiques en l'àmbit de la salut comunitària, per facilitar i promoure que les persones adoptin comportaments saludables i reduir els efectes dels determinants socials o comunitaris que influeixen en els comportaments de les persones amb relació a la seva salut.

I per acabar, transcrivim les propostes o recomanacions que el grup de Salut va presentar amb relació a la implementació de la vacuna del virus del papil·loma humà.

Sobre la vacuna del virus del papil·loma humà

El grup de Salut del Consell Municipal de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona ha revisat el procés d'incorporació de la vacuna del virus del papil·loma humà (VPH) al calendari vacunal de les diferents comunitats autònomes i les seves implicacions. A Barcelona, com a la resta de Catalunya, s'ha iniciat la vacunació a les nenes de 6è curs d'educació primària (11-13 anys) a les escoles mateixes.

El grup de Salut conclou que aquesta vacuna tindrà probablement un rendiment sanitari relativament modest, que trigarà més de 30 anys a fer-se notar. Constatada que el seu cost econòmic és considerable. Comprova que gairebé tots els països desenvolupats d'Europa i Amèrica del Nord han incorporat la vacuna (malgrat algunes crítiques d'experts) i que, en canvi, no s'aplicarà gaire als països d'Amèrica Central i del Sud, de l'Àsia i de l'Àfrica, que concentren la major mortalitat i incidència causada pel VPH a través del càncer de coll d'úter. Tot i així, la probable aparició de noves vacunes que incorporin més soques del virus podria millorar el rendiment de la vacuna en el futur.

La decisió del Departament de Salut de centrar la vacunació a 6è de primària es justifica perquè la infecció pel VPH es concentra en el període d'inici de les relacions sexuals, la vacuna no és útil si ja s'ha produït la infecció, i en aquesta edat és molt improbable que s'hagin iniciat les relacions sexuals i per tant, la infecció pel VPH. Les nenes més petites poden ser vacunades en anys successius. No sembla justificable per ara estendre la vacunació a edats més avançades, tot i que les famílies poden optar per fer-ho individualment, finançant-ho amb recursos propis (aquelles que disposin de recursos econòmics suficients atès l'elevat cost de la vacuna). Es constata, però, que aquest tema genera angoixes i preocupacions, i que circulen recomanacions i propostes contradictòries generades per diversos professionals sanitaris en l'entorn de les famílies, que caldria corregir.

En aquest sentit, considerem que caldria informar apropiadament la família i les nenes vacunades per tal d'evitar una sensació de falsa seguretat a través de la vacuna pel que fa al càncer de coll d'úter i altres infeccions de transmissió sexual. La

vacuna no és una panacea universal. El fulletó editat pel Departament de Salut sembla raonable, però podria complementar-se amb més informació que dimensionés correctament la situació pel que fa a les formes de prevenció d'aquest tipus de càncer i als efectes de la vacuna. Es recomana que la informació que pugui promoure tant l'Ajuntament com el Departament de Salut remarqui que la prevenció més bàsica, especialment en els joves, és l'ús del preservatiu.

El grup de Salut considera important que en el marc d'aquesta política vacunal s'avaluïn també les dimensions del problema del càncer a la ciutat i la seva prevenció, especialment el càncer de coll d'úter i les citologies de cribratge. El grup demana que l'adopció de noves accions preventives se sustenti en valoracions rigoroses i en un debat social més ordenat i ampli.

Per aquestes raons, el grup de Salut insta la Presidència del Consell a recollir aquestes preocupacions i consideracions, i a fer-les arribar als responsables de Salut i Educació de l'Ajuntament, la Generalitat, i als Consorcis Sanitari i d'Educació de Barcelona, així com als òrgans de participació de salut i educació a la ciutat, cobrint els diversos districtes i altres parts implicades en l'àmbit de la dona i la joventut. I es demana que des de l'Ajuntament es prengui un paper proactiu en tot allò que pugui estar al seu abast.

Composició del grup

Coordinador

Andreu Segura i Benedicto, expert

Secretàries tècniques

Pilar Solanes i Salse, secretària

Elena Mas i Viale, secretària adjunta

Participants

Representants de les entitats membres del Consell

Lídia Albert i Siles, Fundació "la Caixa"

Berta Clemente, Consell de la Joventut de Barcelona

Júlia de Miguel Izquierdo, Creu Roja de Barcelona

Toni Dedeu i Baraldés, Grup Municipal ERC

Oriol Gil Badenes, Consell de la Joventut de Barcelona

Marcel·la Güell i Cid, Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona

Joan Guix i Oliver, expert

Montserrat Palanques i Guasch, Federació Catalana de Voluntariat Social

Josep Manuel Picas i Vidal, Grup Municipal PSC

Carmen Rodrigo Larrucea, Col·legi d'Advocats de Barcelona

Assumpció Roset, Grup Municipal CiU

Oriol Roura, i Fornells, Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona

Susana Sánchez i Pérez, Grup Municipal PSC

Joan Ramon Villalbí i Hereter, expert

Tècnics i tècniques municipals

Antoni Barbarà i Molina, Regidoria de Salut Pública de Barcelona

Marta Giralt i Maldonado, Direcció de Joventut de la Regidoria de Dona i Joventut

Yolanda González, Consorci d'Educació de Barcelona

Elisenda Ortega i Robert, Acció Social i Ciutadania

M. Eugènia Sánchez i Carreté, Regidoria de Salut Pública de Barcelona

Maribel Ujeda i Cañete, Divisió de Serveis Personals del Districte de l'Eixample

Representants d'altres entitats

Cristina Carlota Busquets, Fundació Lliga Catalana d'Ajuda Oncolliga

Josep Dalmau i Nolla, Consell de Salut del Districte de Sant Martí

Maria Estrada i Campmany, Col·legi de Farmacèutics de la província de Barcelona

Josep Eduard Figuerola i Ferrer, Associació Catalana de Malalts Epilèptics

Rosa Lunas i Masnou, presidenta de FOCAGG i d'ACFUC

Josep Martí i Valls, CAPS

Francisco Nebot i Genaro, AAVV Porta

Maribel Pérez i López, Actua

Cristina Rodríguez i Caba, Col·legi de Farmacèutics de la província de Barcelona

Rosa Ros i Rahola, Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat

Roser Rovira, Associació Catalana de Malalts Epilèptics

Carme Sabater i Sánchez, coordinadora d'Usuaris de la Sanitat

Núria Terribas, Institut Borja de Bioètica (URL)

M. Gràcia Tort, Consell de Salut del Districte d'Horta-Guinardó

Anna Varderi i Casas, Fundació Oncològica Infantil Enriqueta Villavechia

Invitats i invitades per a temes específics

Jaume Estany, adjunt a la Gerència del Consorci Sanitari de Barcelona

Anna García i Altés, Agència de Salut Pública de Barcelona

Amando Martín Zurro, codirector del Pla d'Innovació d'Atenció Primària i Salut Comunitària del Departament de Salut de la Generalitat de Barcelona

Andreu Segura i Benedicto, coordinador del grup de treball sobre Salut

Jordi Sunyer i Deu, codirector del Centre de Recerca d'Epidemiologia Ambiental (CREAL)

Joan Ramon Villalbí i Hereter, adjunt a la gerència de l'Agència de Salut Pública de Barcelona

Corinne Zara, directora de Farmàcia de la Regió Sanitària de Barcelona

Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) és un organisme autònom de l'Ajuntament de Barcelona, creat l'any 1989 a partir de la fusió del Patronat Municipal de Disminuïts Físics i del de Disminuïts Psíquics. Té com a missió impulsar i facilitar polítiques municipals per a l'accessibilitat, entesa en un sentit ampli, d'accés de les persones amb qualsevol tipus de discapacitat a les activitats, serveis, espais i en definitiva a la vida de la ciutat, i per tant, no tant sols com a possibilitat de desplaçament, sinó també com a possibilitat d'accedir-hi i de gaudir-ne com a part del conjunt de la ciutadania.

L'IMPD a més de la seva activitat de prospectiva i planificació, de prestació de serveis d'atenció directa, i de promoció i suport d'actuacions per la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat (auditiva, física, intel·lectual, malaltia mental o visual), també promou comissions de participació per a temàtiques específiques d'interès per al sector de persones amb discapacitat.

El Consell Municipal de Benestar Social recull les propostes que presenta l'IMPD, tot reconeixent a aquest organisme autònom municipal la seva funció de promotor de la participació ciutadana d'aquest sector de ciutadans i ciutadanes de Barcelona.

Les comissions de participació de temàtiques específiques

Les comissions de l'Institut estan presidides per un/una representant de les persones amb discapacitat del Consell Rector de l'IMPD. La coordinació i secretaria recau en tècnics/tècniques de l'IMPD i en formen part entitats i associacions de persones amb discapacitat de la ciutat i tècnics especialistes en el tema concret de cada comissió. Els objectius de les comissions són proporcionar i rebre informació, elaborar

i presentar propostes, debats, campanyes, etc. i fer el seguiment de les actuacions municipals en temes d'interès per al col·lectiu.

Actualment existeixen cinc comissions presidides per: Informació i Comunicació, Belén González i Herrero; Transport, María José Vázquez i Arias; Urbanisme, Pilar Díaz i López; Habitatge i Domòtica, Carme Riu i Pascual, i Llei de serveis socials i Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones amb dependència, Alícia Vélez i Ortiz.

La coordinació i secretaria són a càrrec dels tècnics/tècniques de l'IMPD, Fidència Foz, Agustí Pujol, Yolanda Anguita, Guillermo Hurtado, Gabriel Barbeta i Ferran Urgell.

Entitats participants

Acció Psoriasi; ASPAYM Catalunya; Associació Barcelonina de Pensionistes de l'ONCE; Associació Catalana d'Afectats de Cistitis Intersticial; Associació Catalana d'Atàxies Hereditàries; Associació Catalana de Cecs i Disminuïts Visuals, ACCDV; Associació Catalana de Malalts de Huntington; Associació Catalana d'Hemofília; Associació Catalana La Llar de l'Esclerosi Múltiple; Associació Catalana per a la Integració del Cec, ACIC; Associació Catalana per a la Promoció de les Persones Sordes, ACAPPS; Associació Catalana per al Parkinson; Associació Catalana pro Persones Sordcegues, APSOCECAT; Associació Centre d'Higiene Mental de les Corts; Associació d'Afectats de Còlon Irritable de Catalunya; Associació d'Amputats Sant Jordi; Associació de Disminuïts de Sants-Montjuïc; Associació de Lluita contra la Distonia a Catalunya, ALDEC; Associació de Paràlisi Cerebral ASPACE; Associació de Persones Dependents de Nou Baris; Associació de Malalties Neuromusculars de Catalunya, ASEM; Associació Esclat; Associació Espina

Bífida; Associació Familiar d'Ajuda al Poliomièlític, AFAP; Associació Jo Existeixo; Associació Nacional per a Problemes del Creixement, CRECER; Associació Pares de Malalts Mentals, DAU; Associació taller ocupacional ARIADNA; Associació d'Implantats Coclears d'Espanya, AICE; Associació per a la rehabilitació del malalt psíquic, AREP; Centre de Recursos ASPACE; Centre d'Higiene Mental de les Corts; Confederació d'Entitats Col·laboradores amb el Minusvàlid, ECOM; Coordinadora de les Corts; Créixer Catalunya; Dones no Estàndards; Escola Especial PAIDEA; Escola Guimbarda; Escola Moragas; Federació APPS; Federació Catalana de Familiars de Malalts Mentals, FECAFAMM; Federació Catalana de Pares de Nens Sords i Sordcecs, FECAPANSIC; Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona, FAVB; Federació de Centres Especials de Treball de Catalunya; Federació de Sords de Catalunya, FESOCA; Federació Plataforma d'Entitats de Persones amb Discapacitat de les Corts; FEMAREC; Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids, FRATER; Front de Solidaritat amb els Disminuïts Físics; Fundació Catalana per a la Paràlisi Cerebral; Fundació Catalana Tutelar ASPANIAS; Fundació de Cecs Manuel Caragol; Fundació en Salut Mental CPB; Fundació Hospitalitat Mare de Déu de Lourdes; Fundació Jacinta Sastrada; Fundació Malalts Mentals de Catalunya; Fundació Privada AMIBA; Fundació Privada Catalana Tutelar de Discapacitats Psíquiques; Fundació Tallers de Catalunya; GAEM, Grup d'Afectats d'Esclerosi Múltiple; GESIS, GESISDOS; Grup Corporatiu TEB; ILLESCAT; L'Alba, centre especial, UME; Lliga Reumatològica Catalana; Minusvàlids Associats pel Transport Adaptat, MATA; Nexe Fundació; Oficina de Vida Independent; Organització Nacional de Cecs Espanyols, ONCE; Plataforma en Defensa del Servei Porta a Porta; SINIA; Taller el Xop,

CCL; Taller Escola Barcelona; Unió de Persones amb Discapacitat de Catalunya, UPDISCAT; Vocalies de persones amb discapacitat de les AAV de Sant Martí, Horta, sud-oest del Besòs, Barceloneta, Porta, Gran Via-Perú/Espronedada, Esquerra de l'Eixample i Sants Montjuïc; Associació de Persones amb Discapacitat de Nou Barris; Col·lectiu Papàs de l'Àlex; Associació d'Usuaris de Gossos Pigall de Catalunya, ASENDI Nou Barris.

Tècnics i tècniques de serveis i departaments de diferents administracions

Pedro Barbeito, secretari tècnic del grup de treball de Millora de l'Accessibilitat de l'Ajuntament de Barcelona

Ignasi Gustems, cap de la Secció d'Accessibilitat de l'Àrea d'Infraestructures de la Diputació de Barcelona

Mercè Martínez, tècnica de Barcelona Informació de l'Ajuntament de Barcelona

Albert Piqué, responsable de Política Social de Transports Metropolitans de Barcelona

Raül Casas i Velo, responsable de reputació corporativa de TMB

Antoni Rodríguez, CREDAC Pere Barnils

Josep Rodríguez, Consorci de Serveis Socials de Barcelona

Joaquim Pascual, director de serveis tècnics del Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona

Invitats i invitades per a temes específics

Sílvia Navarro, directora Tècnica d'Acció Social de l'Ajuntament de Barcelona

Jordi Sánchez i Masip, Direcció d'Acció Social de l'Ajuntament de Barcelona

Lluís Batlle i Bastardas, cap del Departament de Serveis Socials Bàsics de l'Ajuntament de Barcelona

Mario Santamaria, responsable de projectes tecnològics de TMB

Carme Blasi, coordinadora de la Xarxa d'oficines d'habitatge

Esther Ródenas, directora tècnica del Registre de sol·licitants d'habitatges amb protecció oficial de Barcelona

Ramon Nicolau, Comissionat de l'alcaldia per a la participació ciutadana

Xavier Patón, director de Comunicació i Participació del Sector d'Urbanisme

Jordi Castelló, director de l'oficina tècnica de la Diagonal

Xavi Moreno, tècnic del Sector d'Urbanisme

per a les persones amb discapacitat auditiva, com ara correu electrònic, sms o fax, i en facin la difusió adient.

- Es reclama el compliment de la Llei 27/2007 “per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues”, fent accessibles els serveis, actes públics, vídeos promocionals, etc., així com la informació audiovisual que edita l'Ajuntament.
- Es demana que l'Ajuntament de Barcelona presenti un pla de millora de l'accessibilitat dels museus de la ciutat. D'altra banda, es fa petició expressa que els nous espais museístics que es preveu construir a la ciutat contemplin tots els criteris d'accessibilitat que permetin gaudir-ne en igualtat de condicions a tota la ciutadania.
- Es demana, en compliment de la legislació vigent, que totes les webs de l'Ajuntament de Barcelona i les finançades amb fons públics siguin accessibles.

Propostes

Informació i comunicació

- Que es millorin les condicions d'accessibilitat als teatres, amb la instal·lació de pantalles situades en els llocs adients i subtítolacions que compleixin les mesures de qualitat requerides. Cal una millora tècnica dels aparells d'audiodescripció.
- Que l'Ajuntament de Barcelona compleixi les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat visual en tots els productes que editi i en aquells que tenen un interès especial, i que s'ofereixin formats alternatius com ara el sonor i/o el braille.
- Que tots els serveis municipals que tinguin servei d'informació i atenció telefònica ofereixin canals de comunicació alternatius

Transport

- Que es doni un impuls a la implantació dels sistemes d'informació a l'usuari a tota la xarxa d'autobusos i parades de la ciutat.
- Continuar l'estudi de solucions a la problemàtica del Gap al Metro, amb l'objectiu d'assolir una cota zero que permeti l'accés autònom a tots els usuaris amb cadira de rodes.
- Es demana el compliment del pla de parades de bus.
- Aplicar millores en la gestió i el funcionament del Servei Públic de Transport Especial, així com en l'accessibilitat del transport regular.

- Que l'Ajuntament promogui accions per al bon ús de les places d'aparcament reservades per a persones amb mobilitat reduïda i de la targeta d'aparcament.

Urbanisme

- Que l'Ajuntament tingui especial cura en la millora de l'accessibilitat física i comunicativa als espais i edificis municipals públics.
- Que es vetlli pel compliment de la normativa vigent d'accessibilitat i se'n fomenti el control i seguiment, en especial en el moment d'atorgar les llicències d'obertura a locals d'ús públic, i en el moment del lliurament de l'obra pública.
- Que s'agilitzi el procés d'instal·lació a tota la ciutat dels nous models de semàfors acústics i es doni un impuls a la creació d'itineraris adaptats a la via pública per a persones amb discapacitat visual.
- Que es vetlli pel bon ús de l'espai públic (carrers, places, etc.) i es controli l'ús abusiu de les voreres per part dels comerciants.

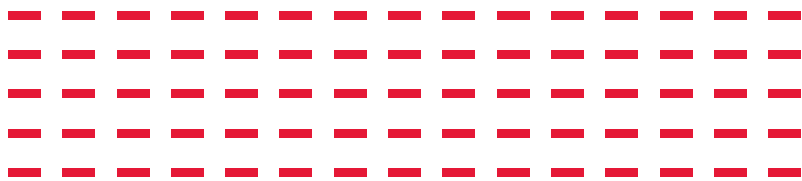
Habitatge i domòtica

- Que es faci un seguiment del desplegament del programa específic per a persones amb discapacitat que incorpora el nou Pla d'habitatge de Barcelona 2008-2016.
- Apostar per la incorporació de la domòtica i dels ajuts tècnics com a mitjà per facilitar la vida autònoma de la persona a la seva llar.
- Vetllar pel compliment dels criteris d'accessibilitat arquitectònica a tots els edificis i per l'adaptació dels seus habitatges.

Llei de serveis socials i Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a la dependència

- Agilitzar tot el procés de tramitació i concessió de la prestació o servei, així com millores organitzatives que garanteixin que no s'extravia cap expedient.
- Ampliació dels motius de concessió de l'assistent personal i que no estigui forçosament vinculat a un àmbit laboral o d'estudis, també per a les activitats de la vida diària.
- Millorar la formació i coneixement de la discapacitat en tots els professionals que hi intervenen, des dels que elaboren el Pla individualitzat d'atenció (PIA), fins als que presten serveis com els professionals dels serveis d'atenció domiciliària.
- Que en l'elaboració del PIA es tingui en compte l'opinió de l'interessat/da i no únicament els recursos disponibles, com es fa ara.

Atès el retard en l'elaboració de la nova normativa de la Generalitat de Catalunya, és una proposta comuna de les diverses comissions que l'Ajuntament insti la Generalitat que es doni l'impuls definitiu per a la redacció de la reforma de la Llei d'accessibilitat de Catalunya i que en la redacció es tinguin en compte les aportacions fetes des de les comissions de participació de l'IMPD.

Barcelona inclusiva i solidària

